

28.02.06

ÅRSRAPPORT 2005 NORGESUNIVERSITETET (NUV)

SAMMENDRAG

Nye Norgesuniversitetet har i sine to første virkeår fått et direkte kutt i budsjettet på 15 % (3 mill kr) i forhold til det tidligere budsjettet til de to sammenslåtte organisasjonene. Tross dette er sammenslåingen av de to organisasjonene gjennomført og de mål styret har satt seg i 2004 og 2005 er i stor grad nådd. For 2006 satser Norgesuniversitetet på å videreføre vedtatte mål, bl.a. gjennom å satse på spesialkompetansegrupper på tre prioriterte områder. For 2007 ønsker Norgesuniversitetets styre å videreføre dagens satsing i skjæringspunktet mellom teknologi, organisasjon og pedagogikk. Ikke minst trenger Norgesuniversitetet midler til en mer grunnleggende satsing mot arbeidslivet.

I 2005 har Norgesuniversitetet fått på plass i organisasjonen strukturen for de fire hovedfunksjonene som mandatet og strategiplanen bygger på: analyse- og kunnskapsfunksjonen, tildelingsfunksjonen, informasjonsfunksjonen og møteplassfunksjonen.

I arbeidet videre med analysefunksjonen vil vi arbeide for bedre samspill med kompetansemiljøer utenfor Norgesuniversitetet, vi legger planer for å overvåke internasjonale erfaringer mer systematisk og vi ønsker å utforme tydeligere vurderinger og strategiinnspill til departementet. I tildelingsfunksjonen vil fokus ligge på å "treffe" den riktige spissingen på midlene, dessuten å få fram flere prosjekter innrettet på samarbeid mellom arbeidslivet og høyere læresteder.

Informasjonsfunksjonen krever en bedre utbygd teknologikompetanse dersom vi skal oppfylle de mål som organisasjonen er pålagt. utfordringene her er knyttet til kontinuerlig kvalitetssikring av kursdatabasen, avklaring av samspill med andre portaler som *Utdanning.no* og videre oppfølging av prosjektdatabasen som er aktiv fra februar 2006. Bedre markedsføring av Norgesuniversitetets virksomhet er også nødvendig.

I møteplassfunksjonen er vårt nye nettverk på plass og aktivt, og vi har fått på plass prosjektet Det praktiske akademia sammen med blant annet NHO. Vi må utvikle bedre kontakt med aktører i arbeidslivet og oppretter mars 2006 en spesialkompetansegruppe om arbeidspraksis i høyere utdanning.

Styret mener at både mandat og aktivitetsnivå for organisasjonen er omfattende og noe for ambisiøst etter den ressursrammen Norgesuniversitetet har til rådighet.

1. INNLEDNING

Vi viser til brev om budsjettforslag 2007 av 23. januar 2006 fra Kunnskapsdepartementet (KD). Som statlig organ under KD med sekretariat knyttet administrativt til Universitetet i Tromsø i henhold til § 1-4 (4) i lov om universiteter og høyskoler, er Norgesuniversitetet en annen type virksomhet enn universiteter og høyskoler. Departementet utviklet derfor i fjor en ny mal for budsjettdokumentet som er tilpasset Norgesuniversitetets egenart. Inneværende års opplegg er ytterligere forbedret.

2. GENERELL TILSTANDSVURDERING

Generelt

Norgesuniversitetet er et resultat av en sammenslåing av Sentralorganet for fleksibel læring i høgre utdanning (SOFF) og gamle Norgesuniversitetet (NU) som ble gjort fra 1.1. 2004 etter framlegg fra departementet til Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2004. Initiativet til å utrede en sammenslåing ble tatt av de to organene selv i 2002. Bakgrunnen for dette var både at en innen NU og SOFF så et potensial for en styrket satsing gjennom et sammenslått organ, og videre at trekk i det utdanningspolitiske landskapet pekte mot et behov for mer slagkraftig satsing på nasjonale felles-tiltak innen etter- og videreutdanning, fleksibel læring og fjernundervisning i høyere utdanning.

Mens 2004 ble brukt til å etablere rutiner og strategier, har 2005 vært et år for konsolidering av virksomheten. Norgesuniversitetet har videreført arbeidet med å styrke egen funksjon som stimuleringsinstans for økt erfaring og kunnskap innenfor fleksibel og livslang læring i norsk høyere utdanning gjennom tildeling av prosjektmidler, informasjonsarbeid, evaluering og analyser og kontakt med ulike interessenter. For å skape bedre samspill mellom høyere utdanning og arbeidslivet har Norgesuniversitetet samarbeidet med Næringslivet Hovedorganisasjon og andre arbeidslivsorganisasjoner i forhold til prosjektet om ”læringsordning” i høyere utdanning. Innsatsen på dette feltet vil bli videreført i 2006 gjennom etablering av en spesialkompetansegruppe om bruk av arbeidspraksis i høyere utdanning. Departementet har også i 2005 vist vilje til å bruke Norgesuniversitetets kompetanse, for eksempel i en ny undersøkelse om den digitale tilstand i norsk høyere utdanning og tildeling av midler til etter- og videreutdanning for lærere. Et spesielt trekk ved 2005 har ellers vært betydelig internasjonal innsats og tilsvarende interesse for Norgesuniversitetet internasjonalt. Norgesuniversitetet står her overfor en stor utfordring når det gjelder å balansere mellom nasjonalt og internasjonalt arbeid innenfor begrensede ressursrammer. Et viktig tema som har gått igjen i internasjonal sammenheng, er spørsmålet om kvalitet og kvalitetssikring innenfor IKT-støttet utdanning. Norgesuniversitetet vil i 2006 følge opp dette tema.

Ved etableringen av Norgesuniversitetet fikk den nye organisasjonen et bredt mandat som i stor grad gjenspeilet summen av de to sammenslåtte organisasjonenes tidligere mandater. Samtidig ble det på bakgrunn av gjennomførte evalueringer uttrykt forventninger om at innsatsen på de ulike områdene burde forbedres. Mandatet er formulert som fire funksjoner: kunnskapsfunksjonen, tildelingsfunksjonen, informasjonsfunksjonen og møteplassfunksjonen. Samtidig som bredde i mandat er opprettholdt og prestasjonskravene er skjerpet, har Norgesuniversitetet fått redusert ressursene på grunnbudsjettet med drøyt 3 mill kr sammenliknet med det samlede budsjettet som SOFF og NU hadde. De ressursmessige utfordringene har både i 2004 og 2005 delvis blitt løst gjennom særskilte oppdrag og tildelinger, hovedsakelig fra departementet, jf. nærmere omtale av dette i rapportdelen om 2005. Situasjonen er likevel utilfredsstillende og bidrar til usikkerhet omkring hvordan Norgesuniversitetet skal løse sine oppgaver på en tilfredsstillende måte, særlig innenfor informasjonsfunksjonen.

Norgesuniversitetet hadde ved inngangen av 2005 etablert både strategi og planverk for styreperioden 2004-2007, samt utviklet et godt samspill i styre og sekretariat og mellom styre og sekretariat. I tillegg etablerte departementet et opplegg for et mer systematisk samspill med Norgesuniversitetet, bl.a. i forhold til rapportering og budsjettframlegg, samt fastsetting av føringer for bruk av prosjektmidler. Både strategi og arbeidsmåter har vært i god gjenge i 2005. I tillegg til de generelle strategier har Norgesuniversitetet i 2005 formulert en kommunikasjonsstrategi. Videre har Norgesuniversitetet i 2005 rettet fokus mer mot utvikling av gode rutiner for samarbeid og intern kommunikasjon og utvikling av en felles identitet. I det første virkeåret fikk slike spørsmål ikke tilstrekkelig oppmerksomhet. Vi er nå godt i gang med arbeidet for å styrke arbeidsmiljøet.

Når det gjelder status for virksomheten innenfor mandatets fire funksjonsområder, vil vi si følgende:

Analyse- og kunnskapsfunksjonen

I strategiplanen for 2004-2007 er det overordnede målet for denne funksjonen formulert slik: ” Norgesuniversitetets kunnskapsfunksjon skal utvikles systematisk for å danne basis for all Norgesuniversitetets virksomhet. Norgesuniversitetet skal videreutvikles til et nasjonalt kompetansesenter innenfor sitt felt.”

Norgesuniversitetet har hatt høy aktivitet innenfor analyse- og kunnskapsfunksjonen og er godt i gang med å etablere bedre rutiner for kunnskapsgenerering og kunnskapsspredning fra utviklingsprosjektene. Følgende utfordringer bør nevnes:

- Skape bedre samspill og arbeidsdeling med kompetansemiljøer utenfor Norgesuniversitetet.
- Etablere et mer systematisk opplegg for å overvåke internasjonale erfaringer.
- Utforme tydeligere vurderinger og policyinnspill til departementet.

Tildelingsfunksjonen

I strategiplanen for 2004-2007 er det overordnede målet for denne funksjonen formulert slik: ” Norgesuniversitetets prosjektmidler skal stimulere til økt kvalitet, tilgjengelighet og brukervennlighet på norske læresteder. Dette gjelder utdanning generelt, styrking av utviklings- og læringsprosesser internt på lærestedene og i samspillet mellom lærestedene og brukerne, samt for kunnskapsutvikling og erfaringsdeling nasjonalt.”

Norgesuniversitetet har løst sin tildelingsfunksjon effektivt ut fra etablerte rutiner. Antall søknader har gått ned de siste årene, men det er fortsatt stor søkning i forhold til størrelsen på prosjektpotten. Følgende utfordringer kan nevnes:

- Utvikling av føringer som ”treffer” gode prosesser som er i gang i søkerinstitusjonene, samtidig som de bidrar til økt kunnskap i sentrale spørsmål innen fleksibel læring.
- Få fram flere prosjekter med fokus på samarbeid mellom arbeidslivet og høyere læresteder.
- Forbedre oppleggene for kunnskapsgenerering og –spredning fra prosjektene, bl.a. ved etablering av en søkbar prosjektdatabase.

Informasjonsfunksjonen

I strategiplanen for 2004-2007 er det overordnede målet for denne funksjonen formulert slik: ”Norgesuniversitetet skal være den viktigste nasjonale kilden til informasjon for brukere, etter-spørrere eller tilbydere av høgre utdanning om erfaringene med fleksibel og livslang læring og eksisterende studietilbud.”

Norgesuniversitetet har brukt ganske mye tid til å få på plass et godt opplegg for arbeidet med informasjonsfunksjonen, herunder utformingen av den nye NUV-webben. Dette arbeidet har bl.a.

blitt forsinket på grunn av manglende ressurser. Arbeidet med utvikling av webben begynner nå å nærme seg en ferdigstillelse. Samtidig er det utformet en strategi for informasjonsarbeidet de neste to årene. Kursdatabasen er gjennomgått for oppdatering, men samtidig er arbeidet med standard for kursbeskrivelse, Course Description Metadata (CDM) blitt forsinket. Følgende utfordringer kan nevnes:

- Ha tilstrekkelig økonomiske og kompetansemessige ressurser til å ivareta informasjonsfunksjonen på en tilfredsstillende måte.
- Kontinuerlig kvalitetssikring av kursdatabasen, herunder å avklare samspill med andre portaler så som *Utdanning.no* (bl.a. ved ferdigstillelse av CDM-arbeidet).
- Bedre markedsføring av Norgesuniversitetets virksomhet og faglige ressurser til ulike interessentgrupper.

Møteplassfunksjonen

I strategiplanen for 2004-2007 er det overordnede målet for denne funksjonen formulert slik: "Norgesuniversitetet skal etablere og utvikle hensiktsmessige møteplasser mellom høgre utdanning, arbeids- og samfunnsniv."

Norgesuniversitetet har nå etablert Nettverk for fleksibel og livslang læring. Samtidig er det i ferd med å etableres gode faglige kontakter med relevante aktører både i Norge og utenlands. Spesielt interessant er etableringen av spesialkompetansegrupper om den voksne student, arbeidspraksis i høyere utdanning og digitale mapper. Følgende utfordringer kan nevnes:

- Utvikle bedre kontakt med aktører i arbeidslivet, bl.a. knyttet til etableringen av en spesialkompetansegruppe om arbeidspraksis i høyere utdanning.
- Skape bedre samarbeid med kompetansemiljøer og –personer utenfor Norgesuniversitetet.
- Bli mer lydhør overfor eksterne interessenters ønsker om hva Norgesuniversitetet skal gjøre.

Ressurssituasjonen

Ressurssmessig er det en stor utfordring å oppfylle våre oppgaver på en god nok måte innenfor de eksisterende budsjettrammer. På bakgrunn av bortfall av gamle NUs medlemsavgift og Stortingets kutt på 2 mill kr på statsbudsjettet for 2004 startet som nevnt Norgesuniversitetet egentlig med et betydelig budsjettkutt. Dette er i 2004 og 2005 til en viss grad blitt kompensert gjennom ulike oppdrag med særskilte tildelinger, hovedsakelig fra departementet. Fortsatt er imidlertid misforholdet mellom ressurser og oppgavens omfang en stor utfordring for Norgesuniversitetet. På sikt er det ønskelig at departementet satser enda sterkere på Norgesuniversitetet som utdanningspolitisk virkemiddel, noe som vil medføre behov for å utvide Norgesuniversitetets budsjettrammer, jf. forslag utenfor rammen nedenfor. Uansett, organisasjonen jobber fortsatt med stor optimisme. Følgende utfordringer kan nevnes:

- Prioritere riktig i en situasjon med et misforhold mellom oppgaver og ressurser.
- Arbeide for å få mer ressurser, både i forhold til informasjonsfunksjonen og til prosjekter.

3. RAPPORT OM VIRKSOMHETEN I 2005

3.1 Rapportering om kunnskapsfunksjonen

Norgesuniversitetet arbeider med kunnskapsfunksjonen gjennom evaluering og rapportering knyttet til erfaringer fra egne prosjekter, artikkelsamlinger, undersøkelser og utredninger, enten i egen regi eller i samarbeid med andre. Faglig deltakelse på konferanser og seminarer er også et element i arbeidet med å dele kunnskap innenfor Norgesuniversitetets virkefelt.

Rapportering fra prosjektene

2005 var det andre året de justerte retningslinjene for rapportering og evaluering av prosjekter ble satt ut i livet. De forbedrede retningslinjene – med et klarere skille mellom evaluering og rapportering - er utformet på bakgrunn av evalueringen av erfaringene med SOFF-støttede prosjekter. På bakgrunn av de nye retningslinjene har Norgesuniversitetet i 2005 publisert følgende skriv:

Norgesuniversitetets prosjektstøtte 2004 – En oppsummering og analyse av prosjekter som mottok støtte fra Norgesuniversitetet i 2004 (Iversen, A.)

Norgesuniversitetets prosjektstøtte 2004 ble formidlet til departementet og offentliggjort på NUV-webben. Skrivet oppsummerer rapporteringen fra de 51 NUV-støttede prosjektene i 2004, herunder informasjon om fagområde, studiepoeng, studenttall og studenttyper, organisering, vurdering og eksamen, samarbeid og prosjektorganisering og bidrag til omstilling ved lærestedene. I forhold til prosjekter som fikk støtte i 2003 forteller rapportene fra 2004-prosjektene bl.a. følgende:

- Økning i antall studenter (fra 1175 studenter mot 914 studenter i 2003)
- Fortsatt kvinnelige studenter i stort flertall (72 % kvinner og 28 % menn)
- Blant kvinner en liten forskyvning mot yngre aldersgrupper (Gr. 20-29 år like stor som 30-39 år)
- Hver student tok i gjennomsnitt færre studiepoeng (tilbakegang fra 33 stp i 2003 til 16 stp.)
- Fortsatt rapportering om at arbeidet med prosjektene har positiv innvirkning på campusstudiene.

Blant de rapporterte prosjektene er det ellers små forandringer med hensyn til:

- Fordeling på lærersted: 57 % statlige høyskoler, 27 % universitetene, 8 % vitenskapelige høyskoler og 8 % private høyskoler
- Fordeling av prosjekter på ulike fagområder: 20 % humanistiske fag, 16 % tverrfaglige studier, 14 % SV-fag, 14 % teknologifag, 10 % helse- og sosialfag, 8 % lærerutdanning, 7 % mat.-nat.-fag, 7 % kunstfag, 2 % økonomiske fag og 2 % landbruksvitenskapelige fag
- Studiepoeng utviklet pr prosjekt: Mindre enn 10 stp.: 4 prosjekter, 10-30 stp.: 25 prosjekter, 31-60 stp.: 13 prosjekter, 61-180 stp.: 9 prosjekter

Den mest iøynefallende endringen mellom 2003 og 2004-prosjektene er fall i studiepoengproduksjon. Vi har ingen forklaring på dette. Ut fra at det er få prosjekter det er snakk om, må det bero på tilfeldigheter. Ellers har færre av prosjektene som fikk støtte i 2004 sendt inn rapport enn i runden med 2003-prosjektene (en nedgang fra 88 % til 65 % rapportering). Norgesuniversitetet går nå igjennom sine rapporteringsrutiner for å bedre dette. Et lærested vil fra 2006 for eksempel ikke kunne få tildelt midler til nye prosjekter uten at krav om rapportering fra foregående prosjekter er oppfylt, eller eventuelle forsinkelser er forklart og klarert med Norgesuniversitetet. For mer informasjon, se http://norgesuniversitetet.no/filearchive/prosjektstotte_2004.pdf.

Undersøkelser og rapporter

Utredning om digital tilstand i høyere utdanning NUV-rapport 1/2005 (Arneberg, P., Iversen A., Støver, L.E. og Wilhelmsen, J.) er en rapport basert på en undersøkelse som Norgesuniversitetet gjennomførte høsten 2004 på oppdrag fra Utdanningsdepartementet. Undersøkelsen omhandler følgende hovedtema: Strategi for bruk av IKT i utdanningen, infrastruktur og systemer, digitale bibliotekressurser, kompetanseutvikling i bruk av IKT i undervisning, bruk av IKT i undervisningen (bl.a. LMSer og digitale læringsressurser) og FoU innenfor bruk av IKT i undervisning. Sentrale funn i undersøkelsen er:

1. Samlet er det betydelige ulikheter mellom læresteder i hvordan strategiarbeid for IKT i utdanning drives, og informantene er uenige om den relative betydningen av det en kan kalle planlagt strategi (uttrykt i overordnede planer) og strategi som vokser frem fra den praktisk virksomheten.

2. Forhold knyttet til infrastruktur representerer ikke betydelige hinder for implementering av IKT i undervisningssammenheng. Et mulig unntak er PC-dekning for studenter, som kan anses å være god bare dersom en stor andel av studentene har egen PC. Et annet forhold som framkom, er at omfanget av digitale bibliotekressurser har økt betydelig de siste årene.

3. I de siste årene har det vært en økende grad av institusjonell organisering av arbeid med kompetanseutvikling innen bruk av IKT i undervisningen. Parallelt med dette har fagansatte og studenter økt sin deltagelse i opplæringen. Tiltakene ser i større grad enn tidligere ut til å integrere teknologiske og pedagogiske aspekter. Det er stor enighet om at kompetanseutvikling som støtte til fagansattes praktiske arbeid med egen undervisning er den beste måten å arbeide på. Når det gjelder type IKT-verktøy det drives opplæring i, ser LMS ut til å dominere.

4. Omtrent alle lærestedene har i løpet av de siste årene anskaffet LMS, og det har gjort pedagogisk IKT-verktøy lett tilgjengelig for de fagansatte ved institusjonene. Det varierer mellom lærestedene hvordan LMS brukes. I hovedsak brukes LMS til å formidle enkel informasjon, digitale læremidler og administrere innleveringer. Mer avanserte (og ofte interaktive) funksjoner i LMSene brukes også, men i langt mindre grad. Det er uenighet om hvilke direkte effekter LMS-bruk har på undervisning og læring, og synspunktene varierer fra at det klart er positive effekter, til at LMS kan virke hemmende på utvikling av nye undervisnings- og læringsformer. Det er større enighet om at innføring av LMS kan bidra til bevisstgjøring om pedagogisk praksis, og stor enighet om at den kan være viktig for innføring av IKT i undervisningssammenheng.

5. Det er utviklet en rekke ulike typer digitale læringsressurser for høyere utdanning de senere årene, fra enkle tekstbaserte ressurser, som er den vanligste typen, til interaktive læreprogram og større utforsningspakker bestående av ulike typer elementer. Disse ressursene gjenbrukes i svært liten grad utenfor det involverte studietilbudet eller lærestedet de er produsert ved. Ved mange læresteder har det også vært en nedgang i omfanget av utviklingen av digitale læringsressurser de siste årene. Dette tilskrives at Kvalitetsreformen og LMS-innføringer har bundet opp ressurser og fokus. Som for LMS, er det enighet om at en viktig konsekvens kan være bevisstgjøring om egen pedagogisk praksis. IKT-støttet studentvurdering er i hovedsak basert på bruk av LMS. Det vanligste er at LMS brukes til å administrere innleveringer. Stimulering av læringsprosesser i studentvurderingen gjennom mer interaktiv bruk av LMS forekommer også, men i langt mindre omfang.

Samlet gir undersøkelsen om digital tilstand et inntrykk at innføringen av LMS har ført til betydelig økning i bruk av IKT i undervisningssammenheng i høyere utdanning i Norge de siste årene. Bruken er i hovedsak enkel, men i noen tilfeller mer avansert og har enkelte steder ført til grunnleggende endringer i pedagogisk praksis. Dette tilsvarer utviklingen som har vært ellers i Europa. Fra flere hold er det blitt påpekt at implementering av IKT i undervisningen må ses på som en trinnvis prosess som kan ta lang tid, der omfattende og enkel bruk av IKT er et steg som kan åpne for videre utvikling. Se ellers <http://norgesuniversitetet.no/skriftserier/1118136973.46>.

Undersøkelsen om digital tilstand ble høsten 2005 fulgt opp av **en ny undersøkelse** på oppdrag fra departementet, denne gang om organisatoriske forhold som hemmer eller fremmer bruk av IKT i undervisningen. Utredningen har vært gjennomført ved hjelp av tre kasusstudier på institusjonsnivå (Universitetet i Oslo, Norges handelshøgskole og Høgskolen i Bodø), og data har vært samlet inn gjennom intervjuer med faglige ansatte, personer i ledelse og støttepersonale, gjennom ulike dokumenter (for eksempel strategiplaner) og et spørreskjema sendt til studenter. Mellom 10 og 22

personer har vært intervjuet på hvert lærested, og i overkant av 300 studenter har svart på spørreskjemaet. Nedenfor er det gitt en oppsummering av foreløpige funn. Det understrekes at analysene ikke er ferdige når dette skrives, og at noen av konklusjonene kan bli justert. Oppsummering:

1. Når det gjelder bruk av teknologi, bekrefter dataene sentrale funn fra kartleggingsundersøkelsen fra 2004/2005, nemlig at det lang vanligste er bruk av LMS til formidling av studieadministrativ og faglig informasjon. I tillegg viser undersøkelsen at det også er en del bruk av teknologi som kan kalles fagspesifikk eller sterkt innholdsmotivert, som for eksempel elektroniske bedriftsplanleggingssystemer i økonomiutdanning og programvare for avanserte beregninger i matematikkundervisning.

2. Sentrale effekter av teknologibruken er rasjonalisering av kommunikasjon fra lærested til studenter og en viss fleksibilisering av studiene, som i noen grad bidrar til rekruttering av nye grupper av studenter, spesielt voksne i arbeid. Det er derfor trekk i utviklingen som tyder på at skillet mellom ordinær campusutdanning og fjernundervisning i visse tilfeller er i ferd med å viskes noe ut. Videre bidrar den sterkt innholdsmotiverte bruken av teknologi til endringer av det faglige innholdet i studiene. Positive effekter av teknologibruk reflekteres også i svarene fra studentene. Rundt 80 % av dem oppgir at bruk av teknologi i stor eller noen grad bidrar til økt studiekvalitet, forenkler studiehverdagen og gjør det lettere å følge studiene ved siden av andre aktiviteter.

3. Når det gjelder organisatoriske forhold, viser dataene at støttefunksjoner er viktige for implementering av teknologi undervisningssammenheng. Ren teknisk støtte og enkel brukeropplæring er viktig, ikke bare for at systemene (som for eksempel LMS) skal fungere, men også for å motivere ansatte til å ta i bruk ny teknologi. Pedagogiske støttefunksjoner, i form av seminarer, avanserte kurs der teknologibruk kobles til pedagogikk og veiledning utført av personale med pedagogisk kompetanse, er av betydning for å ta teknologi i bruk på mer avanserte måter enn mye av det som er tilfelle i dag. Det fremstår imidlertid som disse tiltakene kan ha begrenset effekt. En av årsakene til dette kan være at det i liten grad er innført insentiver for å ta teknologi bruk i undervisning, slik at faglig ansatte velger å prioritere andre mer meritterende oppgaver, som forskning.

4. Dataene viser også at involvering fra ledelse er viktig, og at manglende involvering på enkelte nivå (for eksempel på instituttnivå) eller i deler av prosessen (for eksempel implementering av en strategiplan) kan virke negativt på implementeringsprosessen. Undersøkelsen bekrefter således undersøkelser fra andre land (for eksempel USA og Nederland), om at implementering av teknologi på grunnleggende måter i en høyere utdanningsinstitusjon krever helhetlige institusjonelle grep som omfatter både støttefunksjoner, personalpolitikk, insentivsystemer og ledelse.

Til å bli klok av...Et knippe prosjekterfaringer 2004 NUV-rapport 2/2005 (Grepperud, G., Iversen, A., Myklebost, G og Rekkedal, T. red.) består av artikler basert på erfaringene fra NUV-støttede prosjekter i 2004. Artikkelsamlingens ambisjon var å gi noen bilder av den aktiviteten innenfor fleksibel læring som støttes av Norgesuniversitetet. Artiklene gir bl.a. innblikk i følgende forhold:

1. Studievilkår og livssituasjon: En artikkel omhandler den voksne fleksible students totale livssituasjon og integrering av studier med andre sosiale forpliktelser som en forutsetning for å lykkes som student. Sosiale forpliktelser, endringer i privatlivet og knapphet på tid vil stadig være utfordringer for studentene i fleksible utdanningsopplegg. Annen forskning viser ellers at slike forhold i visse tilfeller også kan være "vikarierende" begrunnelser, idet manglende faglige forutsetninger kan være den "egentlige" grunnen til frafall. I artikkelsamlingen er manglende

forutsetninger beskrevet som et dilemma for lærestedene. Er det en fare for at de faglige standarder senkes av hensyn til de voksne studentenes totalsituasjon?

2. Metodiske erfaringer og refleksjoner: I en artikkels spørres det om gruppearbeid egentlig har plass innenfor fleksibel læring og fjernundervisning. Noen erfaringer trekkes fram i forhold til dette spørsmålet: Selv om mange studenter i utgangspunktet var skeptisk til grupperarbeid, ble de mer positive idet de erfarte at grupperarbeid bidro til struktur og bedre læring. Samtidig er det store individuelle forskjeller mellom studenter i synet på gruppearbeid, der ikke minst fjernstudenter er en meget heterogen gruppe med mange ulike ønsker om studieopplegg. Her fremkommer det et generelt spørsmål om didaktisk kyndighet ved lærestedene. Det er tvilsomt om kunden eller studenten alltid har rett om hva som bør være det beste studieopplegget. Samtidig som studentenes syn trekkes inn, må lærestedene ha didaktisk kyndighet til ut fra faglige hensyn å vurdere hvordan fleksible studietilbud bør tilrettelegges. Flere artikler omhandler egne erfaringer og didaktiske vurderinger.

3. Diskusjoner på nett – nok en gang: Ut fra store, kanskje for store forhåpninger om nettet som alternativt samhandlingsarena, både synkront og asynkront, er dette et tema som er blitt mye diskutert de siste årene. Erfaringene er ulike. I en artikkel pekes det på at forstillingen om ”de dødes nett” er sterkt overdrevet. I mange kurs kan det dokumenteres betydelig diskusjonsaktivitet, selv om denne er ujevnt fordelt. I andre erfaringer var aktiviteten jevnt stigende og vurdering av nettdiskusjoner ble mer positivt vurdert ved økt egenaktivitet. Det mangler her klare oppskrifter eller fasitsvar på hvordan en best bør bruke nettbaserte diskusjoner. Et problematisk forhold når det gjelder vurdering av nettdiskusjoner er at studentene ikke synes å ha et klart bilde av egen aktivitet (bl.a. diskrepans mellom registrert aktivitet og det studentene selv angir). Her står vi overfor en del metodiske dilemmaer.

4. Skreddersøm eller standardløsninger: Det har skjedd en bred innføring av standard LMSer i norsk høyere utdanning. Det må vurderes positivt hvis slike systemer bidrar til at flere ansatte tar i bruk IKT. For mange er bruk av LMS en inngang til mer omfattende og variert bruk av IKT i undervisningen. En artikkel peker samtidig på negative sider ved den brede satsingen på LMSer. Det stilles spørsmål om hvorvidt de kommersielle LMSene gir dem som underviser tilstrekkelig styrings- og handlingsrom basert på faglige særtrekk og mål for undervisningen. I artikkelen hevdes det at LMS-bruken fører lærestedene og fagpersonene inn i en ”teknosentrisk tvangssituasjon”. Andre muligheter som framholdes er egenutviklede løsninger eller bruk av Open Source programvare. Det tas her opp viktige problemstillinger som bidrar til økt kritisk kompetanse i forhold til bruk av LMSer.

5. Flexibel utdanning i et organisatorisk perspektiv: Tradisjonelt har fleksibel utdanning vært organisert som en marginal aktivitet ved lærestedene som har hatt den unge fulltidsstudenten som hovedmålgruppe. Samtidig har fleksibel utdanning etter hvert blitt stadig viktigere og lærestedene står overfor betydelige utfordringer når det gjelder å integrere arbeid med slik utdanning som en del av normalaktiviteten. Flere artikler gjør opp status i forhold til hvor langt en del læresteder har kommet i organiseringen av arbeidet med fleksibel utdanning. En sentral problemstilling er samspillet mellom de støtteenheter som er etablert for å ta seg av fleksibel læring og de regulære fagmiljøene. Her oppstår det en del spenninger ut fra uklar ansvarsfordeling, ulike mål, mangel på insentiver og utilstrekkelige strategier. Dette bildet bekrefter de dilemma som ble beskrevet ved Høgskolen i Lillehammer i SOFF-rapport 3/2003.

Om artiklene i *Til å bli klok av...* er representative for fleksibel utdanning i norsk høyere utdanning 2004/2005, kan en si at det går framover i mange retninger. I tillegg til fokus på teknologi og undervisning blir stadig flere oppmerksom på de organisatoriske forutsetningene for fleksibel utdanning. En kritisk-konstruktiv tilnærming synes gradvis å vokse fram som et supplement til den begeistring og nysgjerrighet som har preget de engasjerte på feltet så langt. Dette kan bidra til større

balanse og mer kritisk kompetanse i de drøftinger og overveielser som må gjøres i den videre utviklingen. For mer informasjon, se: <http://norgesuniversitetet.no/artikler/2005/klok2005>.

Høsten 2005 begynte Norgesuniversitetet arbeidet med en artikkelsamling basert på erfaringer fra NUV-prosjekter 2005. I denne sammenheng har Norgesuniversitetet engasjert tre eksterne eksperter til å vurdere artiklene som kommer inn. Denne artikkelsamlingen vil bli utgitt i Norgesuniversitetets skriftserie våren 2006.

Fleksible vurderingsformer – kontinuerlige prøvelser? NUV-rapport 3/2005 (Arneberg, P. og Skare, O. red.) er den tredje og siste utgivelsen i Norgesuniversitetets skriftserie i 2005. I Norge har særlig Kvalitetsreformen bidratt til å øke interessen for alternativer til store og avsluttende slutteksamener. Med utgangspunkt i prosjekter støttet av SOFF og Norgesuniversitetet analyserer artiklene erfaringer der ulike opplegg for fleksible vurderingsformer har vært et sentralt element. Artikkelsamlingen inneholder bidrag fra svært ulike fagdisipliner innenfor grunnutdanning, profesjonsutdanning og videreutdannings. Ut fra en oppsummering av artiklene synes konklusjonen å være at studentene i de involverte oppleggene i all hovedsak stiller seg positiv til kontinuerlige vurderingsformer. De gir tilbakemeldinger om at denne vurderingsmåten med en tilnærmet jevn arbeidsbyrde gjennom hele studiet, gir et bedre læringsutbytte enn tradisjonelle vurderingsformer. Men samtidig kan det påpekes at for alle eksemplene som er analysert i artiklene, er det snakk om opplegg som er svært arbeidsintensive for lærerne. For at kontinuerlige vurderingsformer skal kunne bidra til å forbedre praksis, er det avgjørende med en god forankring i kollegiet av fagpersoner. Her må lærestedene arbeide med å endre egne inngrodde tradisjoner og kulturer. Videre er det viktig at studentene får en større plass i studiene, dvs. får mer ansvar og større frihet, bl.a. med vekt på å utvikle egenvurdering og medstudentvurdering. For mer informasjon, se <http://norgesuniversitetet.no/artikler/2005/vurderingsformer>.

Andre aktiviteter

Ved siden av prosjektrapportering, undersøkelser og artikkelsamlinger kan følgende nevnes i forhold til kunnskapsfunksjonen:

Norgesuniversitetet har videreført samarbeid med Vox og med en forskergruppe om ”den voksne fleksible student”. Dette resulterte i artikkelsamlingen *Jeg har en motor inni meg som driver meg sjøl...Livet som voksen fleksibel student NUV-rapport 2/2004*. Det var planlagt å gi ut en ny studentrapport i 2005, men planene er endret. I stedet vil det bli arbeidet for å lage en nordisk utgivelse om dette tema.

Norgesuniversitetet deltar videre i eStandard-prosjektets prosjektgruppe. Dette prosjektet arbeider for å sette standardisering av e-læring på dagsorden for relevante utdanningsmiljøer i Norge. Internasjonalt standardiseringsarbeid på området skal formidles til et nettverk av interessenter innen offentlig og privat virksomhet. Gjennom norsk deltakelse i utvalgte standardiseringsorganisasjoner skal en søke å gjøre gjeldende norske interesser som prosjektet identifiserer. Norgesuniversitetet har tilbudt seg å være vert for eStandard-prosjektet. Uansett hva som blir løsningen her, er det viktig å videreføre samspillet med andre kompetansemiljø omkring eStandard-prosjektets problemfelt.

Med hensyn til standardiseringsarbeid arbeider Norgesuniversitetet sammen med ulike aktører så som *Utdanning.no* særlig med standarder for kursinformasjon innenfor CDM-prosjektet (Course Description Metadata). Målet er å få etablert standarder for digital presentasjon av utdanningstilbud. Dette arbeidet er svært viktig, bl.a. for å få til et bedre samspill med deling av kursinformasjon mellom ulike portaler og websider. Arbeidet med CDM er blitt noe forsinket, men synes nå å være i god gjenge.

Norgesuniversitetet har ellers på oppdrag fra Nordisk forskerakademi (Norforsk) og University of the Arctic (UArctic) driftet og utviklet to databaser med oversikt over aktuelle kurs og utdanninger innenfor de to organisasjonenes virkefelt.

Norgesuniversitetet deltar også i et EU-prosjekt om (ønskede eller uønskede) seleksjonsmekanismer i forhold til innhold i nettbasert utdanning og læring (Filter-prosjektet). Prosjektet ledes av Vrije Universiteit i Nederland. Norgesuniversitetets direktør har bl.a. skrevet to paper, ett om samisk språk og Internett og ett om kriterier og mekanismer for seleksjon av innhold i nasjonale utdanningsportaler, og i tillegg vært medforfatter på et paper om de sentrale problemstillingene i Filter-prosjektet. Portalpaperet har resultert i en artikkel i *Open Praxis* (www.openpraxis.com) i oktober 2005, mens det generelle Filter-paperet resulterte i en artikkel i *European Journal of Open, Distance and E-Learning* (www.eurodl.org) i november 2005. I tillegg har Norgesuniversitetet hatt ansvar for et webseminar om utdanningsportaler på CEDEFOPs European E-Learning Quality Forum i februar 2005. Filterprosjektet startet i 2004 og avsluttes i februar 2006. I februar 2006 ble det i Nederland utgitt følgende bok med bidrag fra deltakerne i Filter-prosjektet: *World Wide Work. Filtering of Online Content in a Globalized World* (red. van de Bunt-Kokhius, S.) For mer informasjon om Filter-prosjektet, se www.filterfnetwork.org. Sent i 2005 gikk Norgesuniversitetet inn i et nytt EU-støttet prosjekt, Megatrendsprosjektet, med NKI som koordinator. Dette omtales nærmere under punkt 3.5 om internasjonalisering.

Norgesuniversitetets direktør har deltatt som ekspert i evalueringen av Myndigheten for Sveriges Nätuniversitet på oppdrag fra Högskoleverket. Også bruken av ekstra budsjettmidler til fjernundervisningstilbud i Sverige de siste tre årene ble evaluert. Evalueringen involverte institusjonsbesøk både hos Myndigheten i Härnösand og utvalgte svenske læresteder. Evalueringsrapportene var klar høsten 2005. For mer informasjon, se:

<http://web2.hsv.se/publikationer/pressmeddelanden/2005/051116.shtml>

Det blir nå etablert nærmere kontakt mellom Norgesuniversitetet og Myndigheten med henblikk på å lære av hverandres erfaringer og arbeidsmåter.

Norgesuniversitetet har videre arbeidet med å utarbeide en database med informasjon om fagpersoner og FoU-arbeid innenfor fleksibel og livslang læring ved norske læresteder. Denne oversikten vil kunne bidra til å styrke Norgesuniversitetets samspill med fagmiljøene når det gjelder ivaretagelse av kunnskapsfunksjonen. Oversikten er ferdig tidlig i 2006.

Norgesuniversitetet har deltatt med innlegg på en rekke seminarer og konferanser i 2005, herunder følgende:

- 14.-15. mars, Levanger: Nettverksuniversitetets konferanse
- 8. april, Oslo: Fagseminar om oppfølging av digital tilstand undersøkelsen
- 18.-19. april, Oslo: Prosjektseminar for NUV-støttede prosjekter 2005
- 28.-30. april, Bergen: Konferanse i European Universities Continuing Education Network
- 31.mai-1.juni, Lillestrøm: Konferanse om det praktiske akademien
- 8.-10. juni, Studietur Nederland (med innlegg om Norgesuniversitetet)
- 14.-15. juni, Asker, REN medlemsmøte
- 13.-14. september, Tromsø: Nettverksseminaret 2005
- 22. september, Oslo: UHRs administrasjonsutvalg (CDM-presentasjon)

- 20.-21. oktober, Sevilla: EU-seminar om the Future of ICT in Learning
- 24.-25. oktober, Tromsø: Seminar om samarbeid arbeidsliv-høyere utdanning
- 18.-23. november, New Delhi: ICDE konferanse på Indira Gandhi National Open University
- 30. november.-2. desember, Berlin: Stand om Norgesuniversitetet på Online Educa

2005 har vært et virksomt år innenfor kunnskapsfunksjonen. Fortsatt gjenstår det å etablere klarere systematikk i arbeidet innenfor dette feltet, bl.a. gjennom etablering av nettverk og spesialkompetansegrupper, og avklaring av hvordan kunnskap bør deles med og formidles til Norgesuniversitetets ulike interessentgrupper. Spesialkompetansegruppene er nærmere omtalt under punkt 3.4 om møte-plassfunksjonen. Ikke minst når det gjelder overvåking av erfaringer internasjonalt, står vi overfor formidable utfordringer som bare kan løses i samarbeid med andre, jf. nærmere omtale om internasjonalisering under punkt 3.5.

3.2 Rapportering om tildelingsfunksjonen

Norgesuniversitetets tildelingsfunksjon innebærer i et enkelt år som 2005 en innsats i forhold til prosjekttildelinger som spenner over tre ulike budsjettår. Innen 15. mars innhentes rapportering fra prosjektene som fikk støtte foregående år (i 2005 gjelder dette NUV-støttede prosjekter i 2004). Videre tildeles det prosjektmidler for det inneværende året. Dette skjer i januar eller februar, etter at tildeling er behandlet på siste styremøte året før. Til siste avklarer Norgesuniversitetet i samspill med departementet føringer for utlysning for det påfølgende årets (2006) prosjekttildeling, foretar utlysning og behandler søknadene. Norgesuniversitetet kan få ansvar for forvaltning av mer spesifikke prosjektpotter. I 2005 fikk Norgesuniversitetet i oppdrag fra departementet å utlyse og tildele en særskilt prosjektpott til etter- og videreutdanning for lærere. Rapporteringen nedenfor struktureres ut fra omtale av arbeid knyttet til prosjekttildeling for de tre nevnte årene. Til slutt omtales den særskilte tildelingen til etter- og videreutdanning for lærere.

Evaluering og rapportering fra 2004-prosjektene

I 2005 innhøstes kunnskap fra erfaringene fra prosjektene som ble tildelt midler i 2004. Erfaringene innhentes på tre ulike måter: a) rapportering til Norgesuniversitetet innen 15. mars, b) skriving av artikler om selvvalgte tema omkring erfaringer fra prosjektene med henblikk på eventuell utgivelse i Norgesuniversitetets skriftserie og c) bidrag med innspill i konferanser og seminarer, så som Norgesuniversitetets prosjektseminar for nye prosjekter. Rapporteringen fra 2004-prosjektene ble oppsummert i *Norgesuniversitetets prosjektstøtte 2004 – En oppsummering og analyse av prosjekter som mottok støtte fra Norgesuniversitetet i 2004* (Iversen A.), se omtale under punkt 3.1.

Når det gjelder evaluering, har dette som nevnt resultert i artikkelsamlingen *Til å bli klok av...Et knippe prosjekterfaringer 2004 NUV-rapport 2/2005* (Grepperud, G., Iversen, A., Myklebost, G og Rekkedal, T. red.). Se omtale under punkt 3.1. En ny artikkelsamling basert på evaluering og analyser av erfaringer er under utarbeidelse og vil bli publisert i løpet av våren 2006.

Disse artikkelsamlingenes målsetting er å øke kompetansen innen fleksibel IKT-støttet undervisning og læring gjennom å formidle analyser av noen av de erfaringer som er gjort innenfor utviklings-prosjekter støttet av Norgesuniversitetet. Disse rapportene synes å bli brukt i ikke ubetydelig grad av folk som arbeider innenfor feltet fleksibel læring ved norske læresteder. I 2006 vil Norgesuniversitetet foreta en runde med brukerne for å få avklart hvilken form og tema en ønsker at framtidens artikkelsamlinger skal ha. Ved siden av rapportene har ulike NUV-støttede prosjekter presentert sine erfaringer i ulike konferanser og seminarer, bl.a. i Norgesuniversitetets prosjektseminar våren 2005.

Tildeling av prosjektmidler for 2005

Kriterier for prosjektrunden 2005 ble fastsatt etter en runde mellom Norgesuniversitetet og departementet. Følgende prioriteringskriterier ble lagt til grunn: a) Prosjekter med stort potensial for utvikling av kunnskap som også kan spres til og brukes av andre b) Samarbeidsprosjekter, enten mellom læresteder og virksomheter i arbeidslivet, mellom enheter på et lærested eller mellom flere læresteder, inkludert utenlandske.

Det kom inn 88 søknader for 2005, dvs. 29 færre enn for 2004 som hadde rekordmange søknader. Nedgangen i antall søknader kan ha ulike årsaker så som usikkerhet knyttet til etableringen av en ny organisasjon, forsinket utlysningstidspunkt (slutten av august 2004), eller problemer med forsøk på ”spissede” føringer for prioritering. Ellers er det viktig å påpeke at forut for den rekordmessige søkning i 2004-runden hadde SOFF en omfattende turne med søkerseminarer. Da søknadene forelå ble nye Norgesuniversitetets budsjett kuttet med to millioner i Stortingets budsjettbehandling. Dette innebar store kutt i prosjekttildelingen og en stor avslagprosent. Det er mulig at antall søknader også er redusert på grunn av nedjusterte forventninger om mulighet for støtte blant lærestedene. Følgende 45 prosjekter har fått støtte fra Norgesuniversitetets prosjektpott i 2005, hvorav 22 fikk støtte for sitt andre år ut fra forhåndstilsagn:

Høgskolen i Agder: <i>Skolebibliotek kunnskap 3</i>	180 000 kr
Høgskolen i Agder: <i>Development Management</i>	400 000 kr
Høgskolen i Bergen: <i>Visuelt materiale til digital dramaundervisning</i>	50 000 kr
Høgskolen i Bergen: <i>The Virtual Classroom of Social Work in Europe</i>	200 000 kr
Høgskolen i Bodø: <i>Nett- og feltbasert utdanning i romrelaterte naturfag</i>	100 000 kr
Høgskolen i Bodø: <i>Kompetansemøter mellom praksis og utdanning</i>	300 000 kr
Høgskolen i Buskerud: <i>Total kvalitetsledelse</i>	300 000 kr
Høgskolen i Finnmark: <i>Teknologi, design og naturfag</i>	400 000 kr
Høgskolen i Gjøvik: <i>Digital mediebruk</i>	100 000 kr
Høgskolen i Lillehammer: <i>Prosjekt SE – Visuelt uttrykk i læring</i>	400 000 kr
Høgskolen i Lillehammer: <i>Kulturbasert næringsutvikling</i>	273 000 kr
Høgskolen i Lillehammer: <i>Fleksibilisering av mastergradsutd. i helse- sosialfag</i>	455 000 kr
Høgskolen i Nesna: <i>Fleksibel førskolelærerutdanning</i>	137 000 kr
Høgskolen i Molde: <i>Anvendt informatikk</i>	400 000 kr
Høgskolen i Narvik: <i>Mastergradsutd. i industriell teknologi</i>	190 000 kr
Høgskolen i Oslo: <i>Faglig nettverksbygging</i>	200 000 kr
Høgskolen i Oslo: <i>Inneklima/måleteknikk</i>	150 000 kr
Høgskolen i Oslo: <i>Nettstøttet læringsmiljø innenfor rammen av mappevurdering</i>	350 000 kr
Høgskolen i Stavanger: <i>Petbachelor - petroleumsteknologi</i>	273 000 kr
Høgskolen i Sør-Trøndelag: <i>Magnetisk resonans (MR)</i>	182 000 kr
Høgskolen i Tromsø: <i>Fysioterapi</i>	500 000 kr
Høgskolen i Vestfold: <i>Faglitterær skriving</i>	350 000 kr
Høgskolen i Østfold: <i>Fremmedspråkkompetansen i eksportbedrifter</i>	150 000 kr
Høgskolen i Østfold: <i>Dimensjonering av betongelementer</i>	160 000 kr
Høgskolen i Østfold: <i>Takstmannskolen</i>	220 000 kr
Høgskolen i Østfold: <i>Organisering, kommunikasjon og ledelse for profesjonsutd.</i>	100 000 kr
Høgskolen i Østfold: <i>Teknologi, ledelse og produksjon</i>	300 000 kr
Høgskolen Stord/Haugesund: <i>Gassteknikk, anvendelse og prosjektering</i>	250 000 kr
Høgskolen i Volda: <i>Nynorsk som sidemål</i>	100 000 kr
Høgskolen i Volda: <i>Å leie lærings- og mestringsarbeid</i>	50 000 kr
Norges landbrukshøgskole: <i>EUs vanndirektiv</i>	260 000 kr
Norges landbrukshøgskole: <i>Grunnkurs i hydrogeologi</i>	182 000 kr

NTNU: <i>Utvikling og utprøving av programvare for synkronlyd</i>	110 000 kr
NTNU: <i>Marine technology learning</i>	228 000 kr
NTNU: <i>Nettbasert læring i parallellkurs for norske og europeiske studenter</i>	150 000 kr
NTNU: <i>Nasjonal øvingsportal innen innovasjon og virksomhetsutvikling</i>	240 000 kr
Universitetet i Bergen: <i>Digital kompetanse</i>	200 000 kr
Universitetet i Bergen: <i>Macroeconomics Laboratory Online</i>	400 000 kr
Universitetet i Bergen: <i>Menneske, kultur og samfunn. Sosialantropologi</i>	273 000 kr
Universitetet i Bergen: <i>Virtuell spansk (begynnerkurs)</i>	182 000 kr
Universitetet i Oslo: <i>Masterstudium i miljø- og naturkatastrofer</i>	500 000 kr
Universitetet i Oslo: <i>Religionsstudier og didaktikk</i>	410 000 kr
Universitetet i Tromsø: <i>Kvalitativ metode</i>	500 000 kr
Universitetet i Tromsø: <i>Master i voksenpedagogikk</i>	45 000 kr
Universitetet i Tromsø: <i>Examen Philosophicum</i>	<u>100 000 kr</u>
SUM	11 000 000 kr

Ut fra rapportering fra disse prosjektene innen fristen 15. mars 2006, samt evalueringsartikler vil erfaringene fra disse prosjektene bli sammenfattet, analysert og formidlet i løpet av 2006.

Innenfor prosjektpotten for 2005 satte Norgesuniversitetet av 700 000 kr til følgende særskilte tiltak eller fellestiltak:

- Seminarer for nye og eldre prosjekter
- Rapport knyttet til prosjekterfaringer
- Møter og seminarer vedr. undersøkelser om den voksne student
- Oppfølging av tiltak for kompetanseutvikling i arbeidslivet
- Utvikling av prosjektdatabasen

Utlysning og behandling av søknader om prosjektmidler for 2006

Norgesuniversitetet har i 2005 også arbeidet med prosjekttildeling for 2006. Etter en diskusjonsrunde med departementet om arbeid med føringene for 2006 ble det etablert et nytt opplegg for å utforme føringene. Departementet ga mer overordnede føringene etter innspill fra Norgesuniversitetet for bruk av prosjektmidler ut fra en drøfting på et årlig kontaktmøte. Dette ble avholdt i mars 2005. Deretter fastsatte Norgesuniversitetet de detaljerte føringene for utlysingen innenfor de rammer som departementets signaler gav.

For 2006 ble følgende prosjekter prioritert ut fra føringene: Hovedkriteriene for prioritering mellom søknader var a) Samarbeidsprosjekter mellom ulike læresteder eller mellom læresteder og virksomheter i arbeidslivet. Dette kan gjelde etablering av fleksible kursporteføljer, utforming av IKT-støttede læringsmiljø, deling og gjenbruk av digitale læringsressurser og utprøving av nye organisasjonsformer/team. b) Spesielt prioriteres samarbeidsprosjekter mellom virksomheter i arbeidslivet og læresteder. Dette for å få fram gode eksempler på samspill mellom brukere og tilbydere for å utvikle fleksible etter- og videreutdanningsopplegg på høyere utdannings nivå. c) Prosjekter med stort potensial for kunnskapsutvikling og –spredning. På bakgrunn av undersøkelsen om den digitale tilstand i norsk høyere utdanning var det spesielt ønskelig med prosjekter som retter fokus mot følgende problemområder: 1) Pedagogisk bruk av læringsadministrative systemer (LMSer): Utprøving og evaluering av slik bruk med henblikk på å utvikle en kreativ og kritisk kompetanse og praksis. 2) Utvikling, deling og gjenbruk av digitale læringsressurser - med vekt på å identifisere faktorer som hindrer eller letter gjenbruk, også utenfor den sammenheng ressursene er produsert innenfor. Ellers ble det fra 2006-runden innført et mer restriktivt opplegg for å gi

forhåndstilsagn om støtte i andre prosjektår. For 2007 kan bare prosjekter knyttet til utvikling av studietilbud på mer enn 60 stp. få forhåndstilsagn.

Norgesuniversitetet fikk inn 58 søknader for 2006, det vil si 30 færre enn for 2005. Omsøkt beløp for 2006 var ca. 25 mill kr, dvs. en nedgang på ca. 17 mill kr i forhold til fjorårets søknadsrunde. Totalt for prosjektårene 2006 og 2007 var det søkt om ca. 35 mill kr. Mange av søknadene med søknadssum for to år var knyttet til utvikling av studietilbud på 60 studiepoeng eller mindre. Ut fra den innførte begrensning i bruk av forhåndstilsagn fra 2006-runden til bare å gjelde utvikling av flerårige studier, var den reelle søknadssum for tildeling i 2006 nærmere 35 enn 25 mill kr. 2006 er det siste året den gamle ordningen med forhåndstilsagn får virkning. Ut fra forhåndstilsagn for 2006 i sak 27/2004 skulle det tildeles 4 530 000 kr. I denne runden kom Norgesuniversitetet i en "skvis" mellom stort forhåndstilsagn og økt tildelingssum ut fra samlet støtte i 2006 til en del flerårige prosjekter. I 2007-runden forsvinner dette problemet. Nye prosjektene ble tildelt 6 450 000 kr for 2006. Til tross for betydelig nedgang blir avslagsprosenten dermed fortsatt høy.

Nedgangen i antall søknader kan ha ulike årsaker så som problemer med forsøk på "spissede" føringer for prioritering, høy avslagsprosent fra tidligere år med skuffede forventninger. Dette er andre året Norgesuniversitetet opplever nedgang. I forbindelse med gjennomgang av erfaringene fra søknadsrunden for 2006 foretar Norgesuniversitetet en undersøkelse om årsaker til nedgang i antall søknader. Ut fra størrelse på prosjektpotten var søknadsbunken for 2006 svært tilfredsstillende. Det var mange støtteverdige prosjekter som måtte avslås på grunn av de trange rammene. Det er imidlertid ikke ønskelig at nedgangen i søknader fortsetter. Norgesuniversitetet vil sette i gang tiltak for å stanse denne trenden i forbindelse med utlysingen av prosjektmidler for 2007.

Kvaliteten på søknadene i 2006-runden var jevn, med noen få eksepsjonelt gode, de fleste som støtteverdige og noen få svært dårlige søknader. Søknadene viser fortsatt et bilde av bred implementering av IKT-støttet utdanning innenfor et etablert paradigme med kombinerte opplegg og bruk av LMSer. Når det gjelder de to prioriteringsområdene i føringene om samarbeid og kunnskapsutvikling (særlig i forhold til LMS og digitale læringsressurser), er det særlig samarbeid som merker seg ut i søknadene. Det er interessant at samarbeid med utenlandske læresteder er ganske framtreddende, mens samarbeid mellom virksomheter i arbeidslivet og lærestedene gjerne kunne vært mer framtreddende. På grunn av den jevne kvaliteten var søknadsbehandlingen ganske krevende. Ny ordning med mindre bruk av forhåndstilsagn innebærer også at samlet søknadssum og mulig tildelingssum generelt blir høyere enn for tidligere år. I tildelingen vektla Norgesuniversitetet i hvilken grad prioriteringskriteriet om samarbeid, særlig med arbeidslivet og utenlandske læresteder, er oppfylt. I tillegg ble de søknadene som har interessante opplegg i forhold til LMS og digitale læringsressurser prioritert. Ut fra begrenset prosjektpott måtte Norgesuniversitetet avslå en del støtteverdige søknader, samtidig som tildelingsbeløpet måtte vurderes nøye for de prosjekter som skulle få støtte. Det var til sammen 16 søknader som ble vurdert som støtteverdige, men som ikke fikk støtte på grunn av begrensede midler.

Det ble på styremøtet i desember vedtatt å gi støtte på til sammen 6 450 000 kr til 19 nye prosjekter, i tillegg til 4 530 000 kr til 21 prosjekter ut fra forhåndstilsagn, totalt 40 prosjekter. For 2007 ble det gitt forhåndstilsagn på til sammen 375 000 kr til to prosjekter knyttet til utvikling av flerårige studietilbud. Dette innebærer en reduksjon på drøyt 4 mill kr i forhåndstilsagn sammenliknet med 2006. Liste over 2006-prosjektene vil bli presentert i rapportdelen om 2006 i neste års budsjett-dokument.

Særskilt prosjekttildeling til etter- og videreutdanning for lærere

I tillegg til de regulære prosjektmidlene fikk Norgesuniversitetet i 2006 ansvaret for å forvalte en prosjektpott på ca. 5,5 mill kr knyttet til videreutvikling av nasjonale prosjekt innenfor etter- og videreutdanning for lærere. Følgende prosjekter ble tildelt midler:

Høgskolen i Hedmark: <i>Informasjon om EVU-tilbud for lærarar i norsk</i>	650 000 kr
Høgskolen i Sogn og Fjordane: <i>EVU-tilbud for lærarar i engelsk</i>	650 000 kr
Høgskolen i Telemark: <i>IKT-baserte EVU-tilbud i matematikk</i>	650 000 kr
NTNU: <i>EVINA og nye læreplaner (naturfag)</i>	1 300 000 kr
Universitetet i Oslo: <i>EVU i andre fremmedspråk – PROFFT</i>	2 290 000 kr

Departementet stilte etter hovedtildelingen ytterligere 600 000 kr til rådighet for PROFFT, spesielt øremerket til russisk. Totalt ble det dermed tildelt 6 140 000 kr til disse prosjektene. Norgesuniversitetet forutsetter at disse prosjektene rapporterer og evaluerer i 2006 på tilsvarende måte som prosjektene innenfor den regulære prosjektpotten.

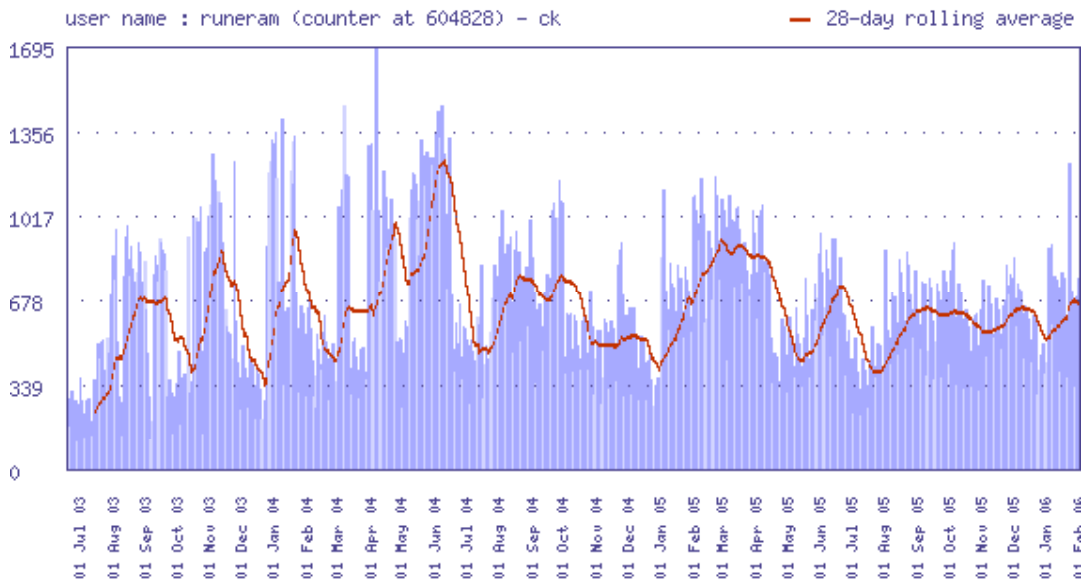
3.3 Rapportering om informasjonsfunksjonen

Norgesuniversitetet har i løpet av året utarbeidet en egen kommunikasjonsstrategi, samt utformet en tiltaksplan for informasjon med omverdenen de neste to årene. Det er behov for styrket innsats på dette feltet fra Norgesuniversitetets side.

Besøksstatistikk for nettstedet

Besøket på Norgesuniversitetets nettsider har vært ganske stabilt de to siste årene. I 2005 hadde norgesuniversitetet.no 231.154 brukersesjoner (besøkende) og 691.604 sidevisninger ("treff" på dokumenter på web). I snitt gav dette **633 besøkende pr dag**, hvorav nesten halvparten hadde besøkt nettstedet tidligere. Tallene inkluderer helger, høytider og ferier, slik at besøket på arbeidsdager er høyere.

Grafen viser utviklingen i besøk (antall daglige brukersesjoner) på nettstedet siden juli 2003. Merk at første halvår av statistikken gjelder "gamle" Norgesuniversitetet, før sammenslåingen med SOFF.

Kontakt med leverandørene

Det er 137 aktører som presenterer sine etter- og videreutdanningstilbud (EVU) på Norgesuniversitetets nettsted. Dette inkluderer universitet og vitenskapelige høyskoler, statlige høyskoler og kunsthøyskoler, private høyskoler med eksamensrett, tekniske fagskoler, studieforbund, fagforbund og foreninger, bransjeforeninger, samt en del andre kurstilbydere av prosjektkarakter.

Det har ikke vært avholdt ”leverandørseminar” med spesifikk fokus på kvaliteten av kursinformasjonen i 2005. I stedet har sekretariatet bidratt på informasjonsmøter i regi av *Utdanning.no* om implementering av den tekniske spesifikasjonen CDM for utveksling av kursbeskrivelser. Sekretariatet har også lansert et nytt ”ekstranett” for leverandørene, hvor kontaktpersonene blant annet kan lenke til nye kurs (som ikke har vært undervist tidligere) slik at de gis ekstra synlighet, lenke til konferanser og seminar på EVU-området, og oppdatere egen informasjon som kompetanseprofil, kompetansekatalog, alumninettverk og adresser til studieveiledning.

Det har vært engasjert en ekstern konsulent som har hjulpet sekretariatet med vanlig oppdatering av robotene for den automatiske innhenting av kursinformasjon.

Markedsføring mot brukerne

Grunnet mye utviklingsarbeid og små ressurser har det vært lite markedsføringsaktivitet i 2005. Det meste av budsjettet ble brukt på nettannonsering i Google og gjennom et eget annonsenettverk. Det ble satt av 70 000 kr til et avisbilag om livslang læring. Det ble ikke noe av dette i 2005, men planen er å få ut et slikt bilag i juni 2006.

Ved årets slutt var det **1.776 abonnenter** på Norgesuniversitetets distribusjonsliste for nyheter om etter- og videreutdanning. Vi vurderer tallet på abonnenter som meget tilfredsstillende. Ellers vises til omtalen av nettverksarbeidet mot arbeidslivet og lærestedene.

Utvikling av nettstedet

Etter sammenslåingen av SOFF og Norgesuniversitetet, var det behov for et nytt felles publiseringssystem for nettstedet. Våren 2005 tok Norgesuniversitetet i bruk en teknisk løsning

basert på åpen kildecodesystemene Linux, Apache, Zope og et tillegg for bruk av ISO-standarden "Emnekart" for å synliggjøre relasjoner i informasjonen. Høsten 2005 ble det i tillegg til tidligere nevnte ekstranett, lansert en løsning for elektronisk mottak av prosjektsøknader.

Kultur for deling

I tillegg til Norgesuniversitetets styrelederrolle i *Utdanning.no*, ble Norgesuniversitetet i 2005 oppnevnt til å delta i Samarbeidsgruppen for nettsteder i utdanningssektoren (SANU). Sekretariatet var også representert i flere av prosjektgruppene under dette samarbeidstiltaket.

Forvaltningen av den tekniske spesifikasjonen CDM – Course Description Metadata – ble i 2005 overført til sekretariatet i *Utdanning.no*. Implementeringen i Norge ble forankret i den nyopprettede Samarbeidsgruppen for nettsteder i utdanningssektoren (SANU). Internasjonal formalisering og videreutvikling av spesifikasjonen følges opp av eStandard-prosjektet i den grad det er kapasitet til det. Norgesuniversitetets sekretariat bidrar i begge disse prosessene.

Eksterne prosjekter

For å finansiere en hel stilling på teknisk side og slik beholde og videreutvikle nødvendig kompetanse på søkemotorområdet, har Norgesuniversitetet også i 2005 driftet nettstedet www.phdcourse.net for Nordisk ministerråds Nordforsk. Det ble i tillegg inngått kontrakt med nettverket University of the Arctic om utvikling og drift av deres kursoversikt. Etter oppfordring fra Europakommisjonen leverte Norgesuniversitetet sommeren 2005 en prosjektsøknad om videre drift av "The European search engine for courses and study opportunities." (<http://ects.info>). I skrivende stund er det ikke mottatt svar på søknaden, men den blir trolig avslått fordi vår franske prosjekt-partner helt uventet og i siste liten måtte trekke seg fra prosjektet. Se også omtale av dette under punkt 3.5.

Informasjon til departementet

I brev om rapport og budsjettforslag av 23. januar 2006 har departementet under punkt 3.3 bedt om en kort sammenfatning av Norgesuniversitetets erfaringer og kunnskaper innenfor følgende hovedarbeidsområder: 1) Samarbeid mellom arbeidslivet og UH-sektoren om fleksibel utdanning 2) Den voksne student og 3) Utviklingen av fleksible studietilbud i høyere utdanning. Mye av det som står andre steder i budsjettdokumentet, for eksempel under punkt 3.1 vil delvis svare på det departementet spør etter. For å unngå for mye gjentakelser i selve budsjettdokumentet har vi skrevet et eget notat med informasjon til departementet som er vedlagt, se vedlegg side 26-31.

3.4 Rapportering om møteplassfunksjonen

Nettverk for fleksibel og livslang læring

Norgesuniversitetet utarbeidet forslag til retningslinjer for et nettverk for fleksibel og livslang læring. Forslag til retningslinjer ble sendt på høring blant Norgesuniversitetets interessenter høsten 2004. På bakgrunn av høringsrunden ble retningslinjer for Norgesuniversitetets nettverk vedtatt på første styremøte i 2005. Deretter ble Norgesuniversitetets nettverk for fleksibel og livslang læring etablert. Nettverket erstattet SOFFs og gamle NUs nettverk og fora, og skal bidra til kontakt og erfaringsdeling mellom ulike aktører innenfor fleksibel læring, samt styrke kontakt mellom arbeidsliv og høyere utdanning. Nettverket omfatter nå drøyt 60 kontaktpersoner fra læresteder, organisasjoner i arbeidslivet og innenfor utdanningssektoren. Den første nettverkskonferansen i det nye nettverket ble arrangert i Tromsø 13.-14. september. Tema for konferansen var nettverkets betydning innenfor Norgesuniversitetets virke, status for integrering av IKT som regulært element i norsk høyere utdanning, dialogen mellom virksomheter og vitenskap, fleksible vurderingsformer, internasjonalt samarbeid og erfaringsutveksling, nasjonale portalstrategier og utfordringer knyttet til

personlig kunnskapsoppdatering. Konferansen var svært vellykket arrangementsmessig. Det er imidlertid en utfordring å lage et program som hele tiden fenger alle i en så sammensatt forsamling som nettverket er blitt.

Prosjektseminar

Med hensyn til prosjekter arrangerte Norgesuniversitetet 18.-19. april i Oslo et seminar for prosjektene som fikk NUV-støtte i 2005 med henblikk på erfaringsutveksling og etablering av kontakter. I forbindelse med utlysning av prosjektmidler for 2005 har Norgesuniversitetet etter forespørsel hatt søkerseminarer for rundt 10 læresteder. Det settes nå i gang planlegging av et mer systematisk opplegg for institusjonsbesøk knyttet til erfaringsutveksling og orientering om søknadsmuligheter.

REN

Norgesuniversitetet er medlem av Research and Education Network (REN), et samarbeid mellom bedrifter, organisasjoner og læresteder for å følge med utviklingen innen e-læring, med vekt på det som skjer i California. Norgesuniversitetet har deltatt på RENs medlemsmøter, bl.a. med innlegg om portalstrategier. Norgesuniversitetet deltok også på RENs studietur til San Francisco i oktober. Når det gjelder andre internasjonalt orienterte nettverk, viser vi til nærmere omtale under punkt 3.5.

Annet samarbeid

Angående andre samarbeidsopplegg i 2005 vil vi særlig peke på følgende:

- Styring av *Utdanning.no* sammen med bl.a. Utdanningsdirektoratet, Vox og Senter for internasjonalisering av høyere utdanning (SIU). Norgesuniversitetet har styrelederfunksjonen i *Utdanning.no*.
- Samarbeid med Norsk forbund for fjernundervisning (NFF), Innovasjon Norge og SIU for å arrangere en norsk stand på Online Educa Berlin i desember.
- Samarbeid med NHO og andre organisasjoner i arbeidslivet i forhold til prosjektet "lærlingeordning i høyere utdanning", der Norgesuniversitetet fikk ansvar for å arrangere en konferanse om det praktiske akademia 31. mai-1. juni på Lillestrøm. Dette ble fulgt opp med et seminar om eksempler på samarbeid mellom arbeidslivet og høyere utdanning i Tromsø 25. oktober.
- Samarbeid med Vox og en forskergruppe om analyser av den voksne studentens og fjernstudentens situasjon, læringsstrategier osv. Som nevnt er det kommet en artikkelsamling ut av dette samarbeidet. Videre planlegges det å lage en nordisk bok om den voksne student.
- Deltakelse i samarbeid om standardisering innenfor eStandard-prosjektet.
- Av mer servicepreget samarbeid yter Norgesuniversitetet tjenester for Universitets- og høskolerådet i forhold til drift av datasystemer og for Nordforsk og University of the Arctic i forhold til drift og utvikling av kursdatabaser. Dette er arbeid som Norgesuniversitetet får betalt for etter avtaler.

I forhold til de ovenfor nevnte samarbeidsoppleggene har Norgesuniversitetet deltatt på en rekke møter. Norgesuniversitetet har ellers hatt kontaktmøte med departementet i mars for å drøfte spørsmål omkring Norgesuniversitetets virksomhet, planer, føringer for utlysning av prosjektmidler og budsjettforslag. Norgesuniversitetet har i 2005 gått igjennom og drøftet sine relasjoner med de sentrale aktørene av betydning for Norgesuniversitetets virke, herunder deltakelse i ulike internasjonale organisasjoner.

Spesialkompetansegrupper

En spesialkompetansegruppe (SKG) er en gruppe av eksperter som innen en gitt tidsramme skal arbeide med en eller flere problemstillinger innenfor et felt. Gruppen skal overvåke det som skjer på sitt felt og bidra til kunnskapsspredning om dette. Høsten 2005 drøftet Norgesuniversitetet etablering av SKGer på flere styremøter. På styremøtet i desember ble det vedtatt å etablere tre SKGer i 2006 om følgende tema: Digitale mapper, bruk av arbeidspraksis i høyere utdanning og den voksne studenten. Det ble til sammen satt av 800 000 kr til disse gruppene. Sammensetning og mandat for gruppenes arbeid vil bli vedtatt innen 1. april 2006.

I tillegg til etableringen av tre kjernegrupper skal det gjennom ulike aktiviteter utvikles nettverk med andre aktører. En del av aktiviteten gruppene vil være å formidle erfaringer og innsikter om det aktuelle problemfeltet. Gruppene skal ha et spesielt ansvar for å gi råd til Norgesuniversitetet om behov for kunnskap, utdanningspolitiske tiltak som bør foreslås for departementet eller læresteder, eller andre spørsmål av betydning i forhold til sine felter. Norgesuniversitetet kan be gruppene uttale seg om problemstillinger innenfor sine felter når det er behov for det. Gruppene vil ellers stå fritt til på eget initiativ å komme med forslag og innspill til Norgesuniversitetet. Norgesuniversitetet vil bistå med administrativ støtte til gruppene og vil delta i gruppenes møter. Gjennom etableringer av SKGene ønsker Norgesuniversitetet å etablere mer målrettede møteplasser og samspill med eksterne kompetansepersoner innenfor tema som er av strategisk betydning for Norgesuniversitetets virksomhet og utviklingen av fleksibel og livslang læring.

3.5 Rapportering om internasjonalisering

Deltakelse i internasjonale organisasjoner

Norgesuniversitetet gikk igjennom sine medlemskap i internasjonale nettverk i 2005 og besluttet å videreføre den etablerte deltakelse. I tillegg til REN som ble nevnt ovenfor deltar Norgesuniversitetet i følgende internasjonale organisasjoner og nettverk:

- International Council for Open and Distance Learning (ICDE) som er en internasjonal organisasjon for informasjon og erfaringsdeling innen fleksibel og livslang læring. Det er primært læresteder som er medlem av ICDE. I 2005 har Norgesuniversitetets direktør vært leder for den internasjonale programkomiteen for ICDEs 22. verdenskonferansen i Rio de Janeiro i september 2006. Overordnet tema for denne konferansen er ”promoting quality in distance, flexible and ICT-based education”. Høsten 2005 overlot Norgesuniversitetet ledelsen i programarbeidet til de brasilianske arrangørene ABED for i stedet å være med i planleggingen av et årlig ICDE World Education Forum i Barcelona fra april 2007. Norgesuniversitetet hadde en key note tale ved ICDE internasjonale konferanse ved Indira Gandhi National Open University i New Delhi. Tema for innlegget var den norske dual mode modellen for satsing på fleksibel og livslang læring. Innlegget er utgitt som artikkel i en bok som ble publisert i India i etterkant av konferansen.
- European Distance and E-Learning Network (EDEN) er en europeisk organisasjon for informasjon og erfaringsutveksling innen fleksibel og livslang læring. Norgesuniversitetet deltok ikke på EDENs årlige konferanse i Helsinki i juni, men bidro som medforfatter til et paper på konferansen om Filter-prosjektet. (jf. nærmere omtale av dette nedenfor)
- Nordisk evalueringsforum (NEVA) er et uformelt forum for erfaringsutveksling mellom sentrale nasjonale aktører innen fleksibel og livslang læring i Norge, Sverige og Danmark. Fra Norge deltar Norgesuniversitetet og Vox. Det ble holdt to møter i 2005: ett i Stockholm i april og ett i København i september. NEVA arbeider med to analyseprosjekter: ett om

modeller for fleksibel læring i de tre landene og ett om evalueringsmodeller for utdanning i forhold til evaluering av fleksibel læring. Prosjektene skal være ferdigstilt i første halvdel av 2006.

Utenom deltakelse i ICDE, EDEN og NEVA har Norgesuniversitetet deltatt sammen med andre norske organisasjoner, læresteder og virksomheter med stand på Online Educa Berlin i desember. Dette er en av de største e-læringskonferansene i verden. Det norske opplegget fikk økonomisk støtte fra departementet. Av 1890 deltaker var det 117 fra Norge, hvorav åtte hadde paper mens to ledet sesjoner. Det var 16 norske utstillere på standen. Evalueringen av den norske deltakelse var overveiende meget positiv. Norgesuniversitetet vil satse på et tilsvarende opplegg i 2006.

Europeiske prosjekter og samarbeid

Norgesuniversitetet deltar i følgende europeiske samarbeidsopplegg, herunder EU-prosjekter:

- Filter-prosjektet koordineres av Vrije Universiteit i Amsterdam (www.filternetwork.org). Prosjektet skal belyse ulike sider ved seleksjon eller filtrering av innhold i internettbasert utdanning og læring. Utgangspunktet for prosjektet er bekymring for at engelskspråklig og amerikanskprodusert innhold skal bli for dominerende. 2005 var det andre av prosjektets to år. Prosjektperioden er forlenget med to måneder i 2006. Norgesuniversitetet har deltatt på Filters møte i Brussel i april. Norgesuniversitetets deltaker har bidratt til et generelt paper om problemstillingene i Filter-prosjektet og videre med to paper om utdanningsportaler som bevisst filtreringsmekanisme og om samisk språk og Internett. Disse bidragene er både gitt ut som artikler i ulike tidsskrift og som deler av en bok fra Filter-prosjektet som ble utgitt i Nederland i februar 2006, se nærmere omtale under punkt 3.1. Filterprosjektet ble avsluttet med et seminar i Amsterdam i februar 2006.
- Norgesuniversitetet har ledet et europeisk konsortium i prosjektet "European search engine for courses and study opportunities" støttet av Europakommisjonen i 2002-2004. Prosjektet er fullført og Europakommisjonen ba oss søke støtte til drift av nettstedet www.ects.info fram til 2007. Av kapasitetsårsaker ble dette ikke gjort i 2004, men det ble sendt inn en søknad til EU-kommisjonen om prosjektstøtte i april 2005. Vi har ennå ikke mottatt svar på denne. Siden en viktig samarbeidspart falt ut i siste liten, vurderer vi det som lite sannsynlig at vi får støtte.
- Høsten 2005 ble Norgesuniversitetet involvert i et EU-støttet prosjekt: Megatrend in e-learning. NKI skal lede prosjektet. Megatrend skal identifisere og analysere vellykkede eksempler på bærekraftig og kostnadseffektiv e-læring i stor skala. Hensikten er å finne ut hva man kan lære av institusjoner som har hatt suksess med storskala e-læring. Prosjektet skal formidle resultatene til europeiske og nasjonale beslutningstakere og tilbydere av nettbasert utdanning. Norgesuniversitetet vil ha ansvar for å samle inn empiri fra norske eksempler.
- I oktober deltok Norgesuniversitetets styreleder på et ekspertmøte i Sevilla i regi av EU-kommisjonen for å gi råd om utforming av programmer og tiltak for IKT i livslang læring. En rapport vil bli publisert i løpet av våren 2006.
- Oppfølging av utenlandske aktører som har tatt i bruk CDM (Course Description Metadata). E-standard-prosjektet har tatt jobben med å drive saken i forhold til CEN/ISSS.

Norgesuniversitetet har ellers etablert en kontakt med nederlandske SURF, som er en kombinasjon av UNINETT og Norgesuniversitetet. I juni ble det arrangert en studietur for styret og deler av sekretariatet til Nederland. Norgesuniversitetet besøkte SURF i Utrecht, Open Universiteit i Heerlen og Universitetet i Maastricht. Mens Norgesuniversitetet presenterte seg selv og den norske utdanningspolitikken innen fleksibel og livslang læring, gav de tre nederlandske vertene presentasjoner av egen aktivitet som et nasjonalt fellestiltak, et åpent universitet og et dual mode universitet.

Kontakt med SURF blir nå videreutviklet, bl.a. i forhold til etableringen av en spesialkompetansegruppe om digitale mapper.

Norgesuniversitetets direktør har vært ekspert i det svenske Högskoleverkets gruppe som evaluerte Myndigheten for Sveriges nätuniversitet. Evalueringen foregikk mellom april og september. Se nærmere omtale og referanser under punkt 3.1. Myndigheten har mye til felles med Norgesuniversitetet. Det er nå etablert nærmere kontakt mellom de to organisasjonene og det vil bli arrangert et felles personalseminar i mars 2006. Kontakten med SURF og Myndigheten for Nätuniversitetet vil være et nyttig komparativt grunnlag for å vurdere Norgesuniversitetets framtidige rolle og aktiviteter som nasjonalt fellestiltak innen fleksibel og livslang læring. Det er generelt en utfordring å balansere innsatsen innenfor det internasjonale feltet i forhold til arbeidet i Norge. En spesiell utfordring er å overvåke utviklingstrekk internasjonalt og formidle kunnskap om dette i Norge. Norgesuniversitetet vil utrede dette spørsmålet nærmere i 2006 i samarbeid med SIU.

3.6 Rapportering om administrasjon, personalpolitikk, helse

I løpet av det første virkeåret ble opplegg for samspill mellom styre og sekretariat samt planverktøy for Norgesuniversitetets virksomhet fastsatt. Det ble etablert et arbeidsutvalg (AU) bestående av styrets leder, nestleder og direktør. AU følger opp saker etter vedtak i styret, har møter med departementet og andre interessenter, og er et forum der direktør kan drøfte personalsaker, bl.a. ved tilsetting og lokale lønnsforhandlinger.

Departementet har inngått avtale med Universitetet i Tromsø om vertsfunksjonen for Norgesuniversitetet som § 18-organ (nå § 1-4 (4)). Med hjemmel i denne avtalen har Norgesuniversitetet inngått avtale med Universitetet i Tromsø om administrative tjenester. Det er også inngått avtale om administrative tjenester og IT-støtte med UHR i Oslo. I forbindelse med en tilsettingssak høsten 2004 presiserte Universitetsstyret i vedtak at Universitetet som tilsettende organ ikke skal overprøve Norgesuniversitetets innstilling til egne stillinger med mindre det foreligger formelle feil. Norgesuniversitetet er meget fornøyd med denne presiseringen, som på mange måter gjelder ”det svake punkt” i § 18-ordningen.

Norgesuniversitetet har vedtatt prinsipper for lønnspolitikken i Norgesuniversitetet der andre nasjonale organer så som UHR er sammenligningsgrunnlaget.

Det er arrangert jevnlig internseminar for å diskutere sekretariatets arbeidsplan for 2005. Denne planen ble justert underveis. Norgesuniversitetet har et nærvær i Oslo, i tillegg til hovedbasen i Tromsø. Norgesuniversitetet har i 2005 både hatt fysiske samlinger i Tromsø og videokonferanser mellom Tromsø og Oslo. Norgesuniversitetet vært med på et spleiselag med UHR for å kjøpe videokonferanseutstyr i Oslo. Nå er det også bestilt videokonferanseutstyr i Tromsø. En distribuert organisasjon stiller oss overfor utfordringer når det gjelder samarbeid og kommunikasjon og utvikling av en felles organisasjonskultur. Etter en meget travel oppstartperiode med etablering av nye rutiner, kutt i budsjettet, eksterne oppdrag samt alle de oppgaver en hadde med seg fra før, ble det i løpet av 2005 klart at denne perioden til dels ble opplevd som vanskelig for medarbeiderne. For å ta tak i dette har ulike tiltak blitt satt i verk. Det er gjennomført medarbeidersamtaler mellom direktør og medarbeiderne, og mellom styrets leder/nestleder og direktør. Det er gjennomført drøftinger for å få til bedre rutiner for fordeling av oppgaver og intern kommunikasjon. Videre er det satt i gang et utviklingsarbeid knyttet til utvikling av felles identitet. I dette arbeidet er det innhentet ekstern bistand. Det igangsatte arbeidet med arbeidsmåter, arbeidsmiljø og kommunikasjon har ført til klare forbedringer i trivselen. Det er imidlertid viktig at det påbegynte arbeid følges opp i 2006.

Tabell 2.1 Tilsatte (årsverk)

Stillingstype	Grunnbudsjett		Eksternt finansiert						Totalt antall	
			Norges Forskningsråd		Arbeids- markedstiltak		Andre finan- sieringskilder		Sum	
	Fast Tilsatt	Midl. tilsatt	Fast tilsatt	Midl. Tilsatt	Fast Tilsatt	Midl. tilsatt	Fast Tilsatt	Midl. tilsatt	Fast Tilsatt	Midl. Tilsatt
1. Drifts- og Vedlikeholdsstillinger		1							1	1
2. Administrative stillinger										
a) herav ledere	1		( )	( )	( )	( )	( )	( )	1	
b) herav mellomledere			( )	( )	( )	( )	( )	( )		
c) herav saksbehandlere	7		( )	( )	( )	( )	( )	( )	7	
d) herav annet kontorpersoneel			( )	( )	( )	( )	( )	( )		
3. Andre stillinger	8	1							8	1

Prosentandel kvinner: 33,33, alle heltidstilsatte

3.7 Rapportering om eksternt finansiert virksomhet

Ekstra prosjektpott til videreutvikling av etter- og videreutdanningstilbud for lærere – kap 226

I februar fikk Norgesuniversitetet i oppdrag fra departementet å fordele prosjektmidler til oppdatering av etter- og videreutdanningstilbud for lærere i prioriterte fag, se omtale under punkt 3.2. Til sammen 6,6 mill kr ble stilt til rådighet på kap 226 på statsbudsjettet. Av disse ble 6 140 000 kr tildelt i prosjektmidler mens 460 000 kr ble satt av til Norgesuniversitetets arbeid med tildeling og oppfølging.

Ny undersøkelse om den digitale tilstand i høyere utdanning – kap 248

I juni fikk Norgesuniversitetet i oppdrag fra departementet å gjøre en oppfølgende undersøkelse om den digitale tilstand i UH-sektoren. Se omtale under punkt 3.1. Norgesuniversitetet ble tildelt 350 000 kr for å gjøre undersøkelsen. Den er en del av plan for kunnskapsdannelse i Program for digital kompetansen på kap 248 på statsbudsjettet.

Online Educa Berlin – kap 248

Norgesuniversitetet fikk 200 000 kr fra departementet på kap 248 til samarbeidet om en norsk stand på Online Educa Berlin i desember. Det er sendt inn rapport til departementet om tiltaket, samt søknad om støtte for konferansen i 2006.

Dekning av tidligere utgifter – kap 248

Etter søknad fra Norgesuniversitetet utbetalte departementet 100 000 kr for å dekke utgifter i reisebudsjettet fra oppdrag Norgesuniversitetet hadde for departementet i 2004 på kap 248. Disse utgiftene bidro til overforbruk på reisebudsjettet i 2004.

Samarbeid om KUP-prosjekt om konferanse "Det praktiske akademia"

Norgesuniversitetet inngikk avtale med NHO om å bidra til planlegging av konferansen "Det praktiske akademia" i månedsskiftet mai-juni. Konferansen var et tiltak innenfor KUP-prosjektet "Lærlingeordning i høyere utdanning". Norgesuniversitetet fikk 115 000 kr for dette arbeidet.

Serviceoppdrag

Norgesuniversitetet har inngått avtale med Universitets- og høyskolerådet (UHR) når det gjelder brukerstøtte til deres IT-systemer. Når betaling for tjenester som UHR har gitt til Norgesuniversitetet er trukket fra, innebar dette en inntekt i 2005 på 67 100 kr. Norgesuniversitetet har inngått avtale med Nordisk forskerakademi om å drifte en database med forskerutdanningstilbud. Til sammen utgjør dette en årlig inntekt på 100 000 kr. Videre har Norgesuniversitetet utviklet en kursdatabase for University of the Arctic. For dette arbeidet får Norgesuniversitetet 60 000 kr.

På grunn av de tidligere nevnte kutt i budsjettet er det viktig at Norgesuniversitetet har mulighet for ekstra inntekter gjennom oppdrag ut over grunnbevilgningen på kap 281 på 19 mill kr. Særlig oppdrag av den typen departementet har gitt hører naturlig med til Norgesuniversitetets virke og er også faglig stimulerende. Når det gjelder serviceoppdrag er det viktig å unngå at slikt går ut over viktige oppgaver innenfor den regulære virksomheten.

3.8 Bygg og leie

Norgesuniversitetet har som nevnt en todelt lokalisering, henholdsvis i Tromsø og Oslo. Når det gjelder lokalene i Oslo hadde Norgesuniversitetet kontrakt med Høgskolen i Oslo til juli 2005. Dette leieforholdet ble videreført til ut 2006, men leiearealet er blitt redusert. Videre lokalisering i Oslo er uavklart, men Norgesuniversitetet tar sikte på fortsatt samlokalisering med Universitets- og høskolerådet.

Lokaler i Forskningsparken i Breivika, Tromsø:

Areal: 114 kvm.

Leie 2005: 170 575 kr

Lokaler i Pilestredet 46 B, Oslo:

Areal: ca 112 kvm

Leie 2005: 244 307 kr

4. BUDSJETT OG ØKONOMI

4.1 Regnskap 2005

Post	Beskrivelse	Brukt pr. dato	Rev. Budsjett	%	Rest
5	Kostnader for arbeidskraft				
501	Lønn organiserte stillinger	4 525 205	4 600 000	98 %	74 795
511	Honorar styret (sos.utg. er inkl. i post 501)	151 202	250 000	60 %	98 798
	<i>Sum post 5</i>	4 676 407	4 850 000	96 %	173 593
6	Varer og tjenester				
63	Kostnader vedr. lokaler (husleie 2 steder)	414 882	400 000	104 %	-14 882
652	Audiovisuelt utstyr, inkl programvare	201 702	180 000	112 %	-21 702
653	Kontormaskiner/inventar	135 255	150 000	90 %	14 745
657/658	Aviser, tidsskrifter, bøker	30 554	30 000	102 %	-554
66	Reparasjon og vedlikehold	254 382	250 000	102 %	-4 382
67	Kjøp av tjenester	401 631	415 000	97 %	13 369
68	Kontorkostnader, trykksaker og lignende	161 323	150 000	108 %	-11 323
69	Porto, telefon	209 318	250 000	84 %	40 682
	<i>Sum post 6</i>	1 809 047	1 825 000	99 %	15 953
7	Andre driftskostnader				
7121	Tjenestereiser, styret	208 312	250 000	83 %	41 688
7122	Tjenestereiser, sekretariatet	864 223	850 000	102 %	-14 223
7123	Reiser konsulenter, utvalgsmedlemmer	29 568	50 000	59 %	20 432
73	Representasjon, bevertning, markedsføring	199 008	300 000	66 %	100 992
74	Medlemskontingenter, gaver, tilskudd	85 884	60 000	143 %	-25 884
	Refusjon UiTø (overhead)	319 375	315 000	101 %	-4 375
7799	Diverse kostnader	500 367	638 554	78 %	138 187
	<i>Sum post 7</i>	2 206 737	2 463 554	90 %	256 817
	<i>Sum sekretariatet</i>	8 692 191	9 138 554	95 %	446 363
	Prosjekttildelinger				
7491	Forhåndstilsagn til prosjekter (se pkt.4.2)	4 200 000	4 200 000	100 %	0
7491	Midler til nye prosjekter (se pkt. 4.2)	6 800 000	6 800 000	100 %	0
7491	Midler til evaluering etc.	673 159	700 000	96 %	26 841
	<i>Sum andre tildelinger</i>	11 673 159	11 700 000	100 %	26 841
		20 365 350	20 838 554	98 %	473 204

Til disposisjon 2005

Ordinær bevilgning	19 000 000
Overførte restmidler fra 2004	437 154
Innbetaling fra NorForsk 2004	109 300
UHR, Kjøp av tjenester	67 100 Se pkt. 3.7
UFD, evu-midler *(se nedenf.) kap 226	460 000 Se pkt 3.7
NHO	115 000 Se pkt 3.7
UFD, Digital tilstand, kap 248	350 000 Se pkt. 3.7
UFD, Edu-Online, kap 248	200 000 Se pkt. 3.7
UFD, refusjon utgifter for 2004 kap 248	100 000 Se pkt. 3.7
	20 838 554

* NB Midlene utgjør NUVs andel til dekning av adm.utgifter i forbindelse med oppdrag fra UFD om tildeling av midler til oppdatering av etter- og viderutdanningstilbud i prioriterte fag, tils. 6,6 mill, se. 4.2

Til sammen hadde Norgesuniversitetet **20 838 554 kr** til fordeling på budsjettet for 2005, se oppstilling. I tillegg kommer de særskilte prosjektmidlene til EVU for lærere på 6 140 000 kr. Norgesuniversitetet totalbudsjett i 2005 med alle prosjektmidler var dermed på **26 978 554 kr**.

Ut fra regnskapsoversikten har Norgesuniversitetet et forbruk på 20 365 350,- og har dermed en ubrukt rest på 473 204 kr som kan overføres til 2006. Dette samsvarer ikke helt med Universitetets regnskapstall. I 2004 ble Norgesuniversitetet tildelt 1 425 000 kr på kap 248 til utvidelse av Norgesuniversitetets database til å dekke all høgre utdanning, i tillegg til den ordinære bevilgningen på 19 000 000 kr over kap 281. Ved en feil hadde UFD overført beløpet to ganger. Feilen ble oppdaget, men tilbakeføringen av beløpet til departementet ble ikke registrert i regnskapet før over årsskiftet, og kom dermed med på 2005. I tillegg til ubrukte restmidler har Norgesuniversitetet utstående fordringer på til sammen 350 000 kr. Dette gjelder konferanseavgifter og salg av bøker. Utgifter til konferanser skulle vært ført på egen prosjektkonto, men er imidlertid kommet inn på den ordinære driften, og er ført på post 7799 og 7491.

4.2 Regnskapsføring av midler til viderefordeling

Av tildelingen til Norgesuniversitetet var 11 000 000,- kr viderefordelt i form av prosjektmidler til universiteter og høyskoler. For detaljert liste, se side 12-13.

I tillegg til de regulære prosjektmidlene fikk Norgesuniversitetet i 2006 ansvaret for å forvalte en prosjektpott på til sammen 5,5 mill kr knyttet til videreutvikling av nasjonale prosjekt innenfor etter- og viderutdanning for lærere. Følgende prosjekter ble tildelt midler:

Høgskolen i Hedmark: <i>Informasjon om EVU-tilbud for lærerlar i norsk</i>	650 000 kr
Høgskolen i Sogn og Fjordane: <i>EVU-tilbud for lærerlar i engelsk</i>	650 000 kr
Høgskolen i Telemark: <i>IKT-baserte EVU-tilbud i matematikk</i>	650 000 kr
NTNU: <i>EVINA og nye læreplaner (naturfag)</i>	1 300 000 kr
Universitetet i Oslo: <i>EVU i andre fremmedspråk – PROFFT</i>	2 290 000 kr

Departementet stilte etter hovedtildelingen ytterligere 600 000 kr til rådighet for PROFFT, spesielt øremerket til russisk. Til sammen ble dermed **6 140 000,- kr viderefordelt**.

Vedlegg: 1

VEDLEGG

Informasjon til departementet

I brev om rapport og budsjettforslag av 23. januar 2006 har departementet under punkt 3.3 bedt om en kort sammenfatning av Norgesuniversitetets erfaringer og kunnskaper innenfor følgende hovedarbeidsområder: 1) Samarbeid mellom arbeidslivet og UH-sektoren om fleksibel utdanning 2) Den voksne student og 3) Utviklingen av fleksible studietilbud i høyere utdanning. Mye av det som står i selve budsjettdokumentet, for eksempel under punkt 3.1, vil delvis svare på det departementet spør etter.

Vi vil her si følgende:

1) Samarbeid mellom arbeidslivet og UH-sektoren om fleksibel utdanning

Ved tildelingen av prosjektmidler for 2005 og utlysning av prosjektmidler for 2006 har Norgesuniversitetet klart signalisert at samarbeidsprosjekter mellom høyere utdanning og arbeidslivet vil bli høyt prioritert. Dette er blitt gjort for å få fram gode eksempler på samspill mellom brukere og tilbydere om utvikling og gjennomføring av fleksible utdanningsopplegg. I etterkant av analysen av det norske kompetansemarkedet som Fafo gjennomførte på oppdrag fra Norgesuniversitetet i 2004, var det enighet om behovet for å få fram gode eksempler til lærdom og etterfølgelse når det gjelder samarbeid mellom læresteder og virksomheter i arbeidslivet. På bakgrunn av dette har samarbeid mellom høyere utdanning og arbeidsliv vært et prioriterings-kriterium ved de to siste års utlysning. Slikt samarbeid kan både gjelder grunnutdanning og etter- og videreutdanning. Norgesuniversitetet har mottatt en del søknader som omfatter slikt samarbeid og har tildelt midler til de beste av dem. SOFF har i sin tid gitt støtte til mange prosjekter knyttet til profesjoner innen skoleverket og helse- og sosialsektoren. Det har vært mange søknader innenfor disse yrkesområdene. Norgesuniversitetet har videreført slik støtte, både i den regulære prosjekt-potten og gjennom øremerkede midler til etter- og videreutdanning for lærere.

De siste årene har spekteret av samarbeidsprosjekter i prosjektsøknadene blitt utvidet til i større grad også å omfatte samarbeidsprosjekter rettet mot industri og næringsliv. Norgesuniversitetet har dermed gitt støtte til en rekke samarbeidsprosjekter mellom UH-sektor og arbeidsliv. Samtidig må vi innrømme at antall prosjektsøknader med gode opplegg for samarbeid mellom læresteder og virksomheter i arbeidslivet har vært noe skuffende. I tillegg er det skisserte samarbeidet i en del av søknadene ennå på et tidlig og uforpliktende stadium når vi behandler søknadene. Dette gjør det vanskelig på forhånd å vurdere hvor godt opplegget egentlig er. En mulig grunn til for få gode samarbeidssøknader er at Norgesuniversitetets prosjektpott er for liten, at tildelingsbeløpene er for små til å interessere virksomheter i arbeidslivet, og at slike prosjekter konkurrerer innenfor samme prosjektpott med andre typer utviklingsprosjekter. Det er ellers mulig at hvis vi åpnet for virksomheter som søkerinstans ved siden av læresteder, så ville vi få inn flere søknader om støtte til forpliktende samarbeidsopplegg.

- **Vurdering nr. 1**

Norgesuniversitetet bør fortsatt ha samarbeid mellom læresteder og virksomheter i arbeidslivet som et prioriteringskriterium ved tildeling av prosjektmidler. Departementet bør utvide størrelsen på Norgesuniversitetets prosjektpott, slik at det kan settes av særskilte midler til slike samarbeidsopplegg. Det bør vurderes å åpne for at virksomheter enten kan være søkere på linje med læresteder, eller at det i det minste skal være utformet forpliktende samarbeidsopplegg når søknad sendes til Norgesuniversitetet (jf. KUP-programmets opplegg).

Samarbeid med NHO og andre av arbeidslivets organisasjoner ble etablert i forhold til KUP – prosjektet ”lærlingordning i høyere utdanning”. Norgesuniversitetet arrangerte sammen med NHO en konferanse om ”Det praktiske akademia – virksomheten som campus” i våren 2005. Konferansen fikk stor oppslutning. Norgesuniversitetet fulgt dette opp med et seminar i oktober der NUV-støttede samarbeidsprosjekter mellom lærersted og arbeidsliv ble presentert. I tillegg presenterte NHO lærlingeprosjektet. Hensikten med seminaret var å identifisere interessante erfaringer om samarbeid i de pågående NUV-prosjektene. På seminaret ble nytten av å lære av hverandres eksempler framhevet. Det ble også framhevet at det allerede er mye samarbeid på gang.

Det er viktig med hyppigere møteplasser, slik at kommunikasjonen bedres mellom arbeidsliv og lærerstedene, for eksempel knyttet til bransjer eller regioner. Det kan videre være viktig å lære av den norske fagopplæringen når det gjelder praksisordninger og opplæringskontorene. Tilsvarende ordninger for høyere utdanning bør kunne etableres. Norgesuniversitetet har vedtatt å opprette en spesialkompetansegruppe (SKG) i 2006 om samarbeid mellom høyere utdanning og arbeidslivet, herunder nye former for bruk av arbeidspraksis i høyere utdanning. Målet med SKGen er å få fram hensiktsmessige modeller for slikt samarbeid, ta initiativ til kunnskapsutvikling på feltet, samt gi innspill om tiltak og satsinger. Norgesuniversitetet etablerte Nettverk for fleksibel og livslang læring i 2005, som også organisasjoner i arbeidslivet deltar i. Det er imidlertid behov for å etablere et nettverk som er mer spesifikt rettet mot problemstillinger knyttet til samspillet mellom UH-sektor og arbeidsliv. Dette vil vi gjøre gjennom etableringen av en SKG og aktører som trekkes inn i denne gruppens aktivitet.

Norgesuniversitetet er ellers medlem av REN - Research and Education Network, et samarbeid mellom bedrifter, organisasjoner og lærersted for å følge med utviklingen innen e-læring, med vekt på det som skjer i California. Sammen med Norsk Forbund for fjernundervisning og fleksibel utdanning (NFF), SIU og Innovasjon Norge har Norgesuniversitetet vært initiativtakerne og deltatt for andre året på Online Educa Berlin. Det var overveldende stor oppslutning om det norske initiativet både fra bedrifter og fra UH-sektoren. Norgesuniversitetet vil videreføre deltakelsen i REN, samt samarbeidet om Online Educa i 2006. I forhold til muligheter for videreutdanning i arbeidslivet på høyere utdannings nivå, er Norgesuniversitetets kursdatabase en viktig nasjonal ressurs. I 2006 vil markedsføringen av kursdatabasen styrkes.

- **Vurdering nr. 2**

Samspillet mellom UH-sektor og arbeidslivet vil i hovedsak skje desentralisert mellom de enkelte læresteder og fagmiljøer og de enkelte virksomhetene i arbeidslivet. Det er her en utfordring for en sentral (og ganske liten) aktør som Norgesuniversitetet å finne den rette plass i samspillet. Fordi utviklingen skjer desentralisert, kan kunnskap om gode modeller på området også ventes å være fragmentert. Som nasjonalt organ er det derfor viktig at Norgesuniversitetet tar ansvar for kunnskapsdeling på tvers av de ulike miljøene hvor utviklingsarbeidet foregår. I tillegg til SKGen nevnt ovenfor, kan prosjektmidler gjennom Norgesuniversitetet være viktig for slik kunnskapsformidling, fordi prosjektene får en naturlig formidlingskanal gjennom evaluering og rapportering til Norgesuniversitetet. I tillegg må Norgesuniversitetet videreføre arbeidet med å stimulere til utvikling av møteplasser med fokus på samarbeid mellom UH-sektor og arbeidslivet om fleksibel læring. Her vil etableringen av en SKG være sentral. Denne skal bl.a. gi forslag om gode modeller, analyser og policy-tiltak. På bakgrunn av dette vil Norgesuniversitetet kunne gi råd til departementet om tiltak på nasjonalt nivå i forhold til bl.a. støtteordninger og

stimuleringstiltak. Norgesuniversitetet vil i løpet av 2006 komme med et innspill til departementet om nasjonale tiltak, bl.a. i forhold til bruk av arbeidspraksis som element i høyere utdanning.

2) Den voksne student

De typiske studentene i utdanninger knyttet til NUV-støttede prosjekter har gjennomsnittlig høyere alder enn den gjennomsnittlige student totalt. I tillegg er kvinneandelen enda mer dominerende enn i høyere utdanning generelt. På grunn av noe ulike alderskategorier er tallene i Norgesuniversitetets oppsummering og statistikken fra NSD ikke helt sammenlignbar. For å få et inntrykk av forskjellene, vil vi peke på følgende:

Når det gjelder kjønnsfordeling hadde NUV-prosjektene som rapporterte i 2005 følgende fordeling blant studentene: 72 % kvinner og 28 % menn. I NSDs studentstatistikk for regulær egenfinansiert høyere utdanning høsten 2005 er kjønnsfordelingen slik: 60 % kvinner og 40 % menn.

Med hensyn til andel og aldersfordeling blant mannlige studenter er den slik i forhold til totalt studenttall (både menn og kvinner):

NUV -19 år: 0 %, 20-29 år: 8 %, 30-39 år: 8 %, 40-49 år: 8 % og 50-59 år: 3 %, +60 år: 1 %

NSD -20 år: 4,6 %, 21-30 år: 26,5 %, 31-40 år: 5,5 %, 41-50 år: 2,2 %, 51-60 år: 0,7 %, + 61 år: 0,1 %

Med hensyn til andel og aldersfordeling blant kvinnelige studenter er den slik i forhold til totalt studenttall (både menn og kvinner):

NUV -19 år: 0 %, 20-29 år: 24 %, 30-39 år: 23 %, 40-49 år: 18 % og 50-59 år: 6 %, +60 år: 1 %

NSD -20 år: 8,1 %, 21-30 år: 34,8 %, 31-40 år: 9,9 %, 41-50 år: 5,8 %, 51-60 år: 1,6 %, + 61 år: 0,2 %

Totalt antall (N) for NUV-studentene er 1175. Totalt antall (N) for NSD-studentene er 179 956.

NB: Merk at alderskategoriene i NUV- og NSD-statistikken ikke er helt overlappende.

Tallene viser at NUV-prosjektmidlene er knyttet til utvikling av utdanningstilbud til studenter som er eldre enn i de regulære studentgruppene. I tillegg er kvinneandelen enda høyere i "NUV-tilbudene". Bildet av gjennomsnittsstudenten i fleksible utdanningstilbud tyder på at slike opplegg virkeliggjør intensjonen om at fleksible studietilbud skal bidra til livslang læring, der studier kan kombineres med arbeid og/eller omsorgsoppgaver. Den store kvinneandelen kan bety at slik fleksibilitet passer voksne kvinners livssituasjon spesielt godt. En annen delforklaring kan være at det er utviklet flest fleksible studietilbud innenfor kvinneorienterte utdanninger, se omtale av fordeling av prosjekttildeling på ulike utdanningstyper i omtalen av oppsummering av 2004-prosjektens rapportering under punkt 3.1.

I rapporten fra de NUV-støttede prosjektene i 2003 og 2004 viser at gjennomsnittlig studiepoengproduksjon per student er på henholdsvis 33 og 16 stp. Det er her snakk om data fra få kurs og et begrenset antall studenter. Siden nedgangen er såpass stor i løpet av kun ett år, må den derfor i stor grad være resultat av tilfeldigheter. Siden det oftest er snakk om deltidsutdanning med 50 % framdrift, kortere kurs som fungerer "frittstående", samt at voksne studenter er i en tidsklemme med konkurranse mellom utdanning, jobb og privatliv, er det i utgangspunktet å forvente at studiepoeng-

produksjon per student vil være langt lavere i fleksible utdanningsopplegg enn i høyere utdanning generelt. Til sammenligning, ser vi for eksempel på gjennomsnittlig studiepoengproduksjon per student i vedlegg 2 til St.prp. nr 1 (2005-2006), er den i 2004 mellom 34,9 og 40,2 ved universitetene, mellom 34,5 og 55,1 for de vitenskapelige høyskolene, og mellom 35,7 og 51,3 for de statlige høyskolene. Ved siden av den velkjente tidsklemmen er det mulig at en del voksne studenter i fleksible utdanningstilbud kan ha manglende forutsetninger for å studere. Generelt har statistikk for studenter i fleksible utdanningsopplegg i Norge hatt klare svakheter, se for eksempel kap. 5 i Grepperud, G. (2005) *Fleksibel utdanning på universitets- og høyskolenivå; Forventninger, praksis og utfordringer 1: Bakgrunn, begrep og utviklingstrekk*. I likhet med Grepperud vil vi peke på at en utilstrekkelig statistikk når det gjelder fleksibel læring medfører at aktivitet ikke blir synliggjort og at feltets legitimitet dermed kan svekkes. Norgesuniversitetet har styrket informasjonen om studenttall og statistikk på egne websider, se <http://norgesuniversitetet.no/seksjoner/statistikk>. Norgesuniversitetet er videre informert om at departementet arbeider med å forbedre statistikken på feltet.

Norgesuniversitetet har de siste to årene bidratt til samarbeid med en forskergruppe med den voksne, fleksible student som hovedfokus. Dette arbeidet har hatt sin hovedfinansiering fra Vox. Gruppen har så langt gitt ut to Vox-rapporter og samarbeidet med Norgesuniversitetet om artikkelsamlingen *Jeg har en motor inni meg som driver meg sjøl-Livet som voksen fleksibel student*, NUVs skriftserie 2/2004. Etter at støtten fra Vox opphører fra 2006 vil gruppens arbeid videreføres med støtte fra Norgesuniversitetet som en spesialkompetansegruppe om den voksne student. Gruppen har nå samlet inn et omfattende empirisk materiale om voksne studenter. SKGen om den voksne student skal bidra med kunnskapsspredning og gi innspill om tiltak og satsinger. Gruppen vil også kunne gi råd om policy og nasjonale satsinger som kan ligge til grunn for Norgesuniversitetets råd til departementet. I tillegg vil Norgesuniversitetet forbedre rutinene for rapportering og evaluering knyttet til de NUV-støttede prosjektene for å bedre kvaliteten i den informasjon om innhentes om studentene.

- **Vurdering nr. 3**

De studietilbud som utvikles i forbindelse med Norgesuniversitetets prosjektmidler synes å oppfølge intensjonen om å utvikle fleksible utdanningstilbud som gir voksne studenter muligheter for livslang læring. En sentralt avsatt prosjektpott for å stimulere slik utvikling er viktig. Samtidig er det behov for økt kunnskap om den voksne students situasjon og behov. Departementet bør følge opp med å styrke prosjektpotten til Norgesuniversitetet, samt å sikre mulighet for større innsats innenfor analyser og undersøkelser omkring den voksne student, i regi av Norgesuniversitetet eller andre. Departementet bør følge opp arbeidet med å bedre statistikken på feltet. Norgesuniversitetet vil, bl.a. på bakgrunn av innspill fra Spesialkompetansegruppen om den voksne student holde departementet oppdatert på kunnskap om feltet, samt komme med innspill om tiltak og satsinger.

3) Utviklingen av fleksible studietilbud i høyere utdanning

Ut fra runden med behandling av prosjektsøknader for 2006 tegner som allerede nevnt følgende bilde seg: 2006-søknadene gjenspeiler en bred implementering av IKT-støttet utdanning innenfor et etablert paradigme med kombinerte opplegg (samlinger + nettbasert formidling og kommunikasjon) og bruk av LMSer. Når det gjelder Norgesuniversitetets to prioriteringsområder i føringene om samarbeid og kunnskapsutvikling (særlig i forhold til LMS og digitale læringsressurser), er det særlig samarbeid som merket seg ut i søknadene. Det er interessant at samarbeid med utenlandske

læresteder er ganske framtreddende, mens samarbeid mellom virksomheter i arbeidslivet og lærestedene gjerne kunne vært mer framtreddende. Behov for særskilte prosjektmidler for samarbeid mellom arbeidsliv og UH-sektor om fleksible utdanningsopplegg er påpekt ovenfor. I forhold til LMS-bruk var det noen interessante prosjekter. Både i søknadsrunden og i andre sammenhenger ser vi at det er i ferd med å vokse fram en kompetent og kritisk diskusjon i norsk høyere utdanning om LMSenes styrke og begrensninger, både i forhold til faglige og pedagogiske hensyn og i forhold til økonomi. Digitale læringsressurser var et sentralt element i noen gode søknader, men totalt var det skuffende få prosjekter knyttet til deling og gjenbruk av læringsressurser. Det er fortsatt store ulikheter mellom læresteder og avdelinger når det gjelder søknadsmengde og kvaliteten på søknadene som fremmes til Norgesuniversitetet.

Undersøkelsene om den digitale tilstand i norsk høyere utdanning viser at det er betydelige ulikheter mellom læresteder i hvordan strategier for fleksibel læring drives. Forhold knyttet til infrastruktur representerer ikke betydelige hinder for implementering av IKT i undervisningssammenheng. Omtrent alle lærestedene har i løpet av de siste årene anskaffet LMS, og det har gjort pedagogisk IKT-verktøy lett tilgjengelig for de fagansatte ved institusjonene. Det er utviklet en rekke ulike typer digitale læringsressurser for høyere utdanning de senere årene, fra enkle tekstbaserte ressurser, som er den vanligste typen, til interaktive læreprogram og større utforsningspakker bestående av ulike typer elementer. Disse ressursene gjenbrukes i svært liten grad utenfor det involverte studietilbud eller lærestedet de er produsert ved. Ved mange læresteder har det også vært en nedgang i omfanget av utviklingen av digitale læringsressurser de siste årene. Samlet gir undersøkelsene om digital tilstand et inntrykk at innføringen av LMS har ført til betydelig økning i bruk av IKT i høyere utdanning i Norge de siste årene. Bruken er i hovedsak enkel, men i noen tilfeller mer avansert og har enkelte steder ført til grunnleggende endringer i pedagogisk praksis. I tillegg viser undersøkelsene at det også er en del bruk av teknologi som kan kalles fagspesifikk eller sterkt innholdsmotivert, for eksempel programvare for avanserte beregninger i matematikkundervisning. Sentrale effekter av teknologibruken er rasjonalisering av kommunikasjon fra lærested til studenter og en viss fleksibilisering av studiene, som i noen grad bidrar til rekruttering av nye grupper av studenter, spesielt voksne i arbeid. Videre bidrar sterkt innholdsmotivert bruk av teknologi til endringer av det faglige innholdet i studiene. Positive effekter av teknologibruk reflekteres også i svarene fra studentene i den siste undersøkelsen. Rundt 80 % av dem oppgir at bruk av teknologi i stor eller noen grad bidrar til økt studiekvalitet, forenkler studiehverdagen og gjør det lettere å følge studiene ved siden av andre aktiviteter.

Når det gjelder organisatoriske forhold, viser dataene at støttefunksjoner er viktig for implementering av teknologi undervisningssammenheng. Ren teknisk støtte og enkel brukeropplæring er viktig, ikke bare for at systemene skal fungere, men også for å motivere ansatte til å ta i bruk ny teknologi. Pedagogiske støttefunksjoner, i form av seminarer, avanserte kurs der teknologibruk kobles til pedagogikk og veiledning utført av personale med pedagogisk kompetanse, er av betydning for å ta teknologi i bruk på mer avanserte måter enn mye av det som er tilfelle i dag. Det fremstår imidlertid som disse tiltakene kan ha begrenset effekt. En av årsakene til dette kan være at det i liten grad er innført insentiver for å ta teknologi bruk i undervisning, slik at faglig ansatte velger å prioritere andre mer meritterende oppgaver, som forskning. Dataene viser også at involvering fra ledelse er viktig, og at manglende involvering på enkelte nivå (for eksempel på instituttnivå) eller i deler av prosessen (for eksempel implementering av en strategiplan) kan virke negativt på implementerings-prosessen. Undersøkelsene bekrefter undersøkelser fra andre land som USA og Nederland om at implementering av teknologi på et lærested grunnleggende sett krever helhetlige

institusjonelle grep som omfatter både støttefunksjoner, personalpolitikk, insentivsystemer og ledelse.

- **Vurdering nr. 4**

I forhold til det bildet som framtrer når det gjelder utvikling av fleksible studietilbud i høyere utdanning, er det flere tilnæringsmåter og tiltak som synes viktig å satse på videre. Norgesuniversitetets prosjektmidler bør fortsatt ha kritisk og kreativ bruk av IKT, herunder bruk av LMSer som et prioriteringskriterium. Videre bør stimuleringen av fagspesifikk eller innholdsmotivert bruk av IKT styrkes. Her er det ikke minst viktig å stimulere til utvikling, gjenbruk og deling av digitale læringsressurser i spesifikke fag på tvers av ulike læresteder. Det er blitt utviklet forslag om en nasjonal strategi for digitale læringsressurser. Så langt har departementet ikke fulgt opp innspillene ved å legge fram en overordnet strategi med tiltak. Norgesuniversitetet viser til strategiforslagene og ber om at det settes av særskilte prosjektmidler for å stimulere til innholdsmotivert IKT-bruk knyttet til utvikling, deling og gjenbruk av digitale læringsressurser. På høyere utdannings nivå bør Norgesuniversitetet forvalte slike stimuleringsmidler. Ut over å bidra til forbedret læringsmiljø, kan økt bruk av ulike former for innholdsmotivert og fagspesifikk teknologi være viktig for å øke den digitale kompetansen hos studenter før de går ut i arbeidslivet. I tillegg til satsing på digitale læringsressurser, bør det derfor vurderes å satses bredt også på å stimulere sterkere implementering av ulike typer programvare i undervisningen, både kommersielle (som er brukt i utstrakt grad i arbeidslivet) og mer fagspesifikke (som er viktige i deler av arbeidslivet). Undersøkelsene om digital tilstand viser ellers betydningen av organisatoriske rammer og insentivsystemer for satsing på fleksible studie-tilbud. Norgesuniversitetet vil følge opp slike spørsmål gjennom analyser og utredninger. Når det gjelder insentivsystemer, herunder hvordan dagens tildelingssystem slår ut i forhold til bruk av IKT i undervisningssammenheng og satsing på livslang læring, bør det gjennomføres en utredning for å analysere erfaringer og fremme forslag om forbedringer. I denne sammenheng bør også nytten av prosjektmidler analyseres nærmere. Departementet bør sette av midler til å gjennomføre en slik utredning. Norgesuniversitetet kan ha sekretæransvar for utredningen.